BAYAN YANI

99

HAZİRAN 2020 / 05

10 TL K.K.T.C:14 TL.

OHH!.. DÜNYA VARMIŞ ANNE YAA!.. DARAL GELDİ MASKEDEN!..

ÖRT KIZ YÜZÜNÜ!.. HERKES SANA BAKIYOR !..

VAVV !..

Ramize

65 Yaş üstü sokağa çıkma teneffüsü

Karantina günlerinde, ekşi mayalı ekmek tariflerinden sonra kız çocuğu tarifi.

Çocuk işçi sayısı 1 yılda 7 bin arttı...
7 yılda 426 çocuk işçi hayatını kaybetti...

KÖTÜ KIZ

Ramize Erer

Koronaya bağlı çıkarılan infaz yasasıyla birlikte salıverilen binlerce mahkumdan bazıları tekrardan suç işlediği için hapishanelere geri dönmeye başladı.

BAYAN YANI AKTÜEL

DÜNYA DEĞİŞİYOR!..

Halkın işsizlik, açlık, hastalıkla boğuştuğu korona günlerinde devlet ihaleleri tam gaz devam ediyor...

İflas yasası ile birlikte şiddet failleri cezaevlerinden salındı...

BAYAN YANI

2020-05-HAZİRAN
Aylık yaygın süreli yerel yayındır.
BD Basın Yayın Tic. Ltd. Şti. adına
Sahibi ve Yazıişleri Müdürü
Tuncay Akgün
Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir
Grafik Düzenleme
Cebrail Okcu
Müessese Müdürü: Ali Yavuz
Abonelik: Aysun Öztürk
ADRES: Duatepe Sok. No:16
Yeldeğirmeni/Kadıköy
TEL: (0212) 292 94 50
FAX: (0212) 251 57 54
BASKI: LeMan Ofset
(0212) 858 00 93
DAĞITIM: Turkuaz Dağıtım
Paz. A.Ş. (0212) 249 91 13

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu

Hablemitoğlu Ankara Enstitüsü
iletisim@hablemitoglu.net

Covid 19'a Neredeyse Minnettarız: KADIN LİDERLERİN SALGINLA MÜCADELESİ

Korona virüsün yayılmasına ilişkin küresel önlemlerin artması ile ülkelerin mücadelede gösterdikleri başarı ya da başarısızlıklar da konuşulur oldu. Bir süredir dünyada, Türkiye'nin de dahil olduğu bir sorgulama, altı çizilen ve öne çıkartılan bir analiz yapılıyor. ***''Kadın liderler daha mı başarılı? Ve neden?''*** Esasında bu konuda düşünmek ve nedenlerini konuşmak faydalı ve gerekli. Buradaki aşılması muhtemel ince çizgiye ve bizi sürükleyeceği çıkmaza işaret etmeden devam etmek istemem. Konuya dair yazılan ve yapılan açıklamalarda, katılırsınız ya da katılmazsınız, sezinlediğim ve dikkatle izlediğim bir hinlik var, ben buna çakallık demeyi tercih ediyorum. Kadınlar ve erkekler arasındaki biyolojik farklılıklara(!) ve toplumsal cinsiyet rollerine ince göndermeler yapılıyor. Biz biliyoruz ki, buradaki kadın lider, erkek lider tanımlaması, cinsiyet değil daha çok her iki cinsiyete atfedilen davranış, duygu ve değerlerle ilişkili olan toplumsal cinsiyet kavramına işaret ediyor. Zaten, benim ihtiyatlı yaklaşımım da bu noktada başlıyor. Affınıza sığınarak, bir uyarı diyelim buna. Kadınların yüceltilmesine ve bunca başarısından söz edilmesine temkinli yaklaşma ihtiyacı hissetmemin nedeni de; ataerkil sistemin içindeki güçlü toplumsal cinsiyet rollerinin yarattığı güvensizlik aslında. Bu güvensizliğin kaynağını sosyal psikoloji pek güzel tanımlamış; ***''çelişik duygulu cinsiyetçilik türlerinden biri olan; cinsiyetçiliğin korumacı olanı''.***

Gerçekten de cinsiyetçiliğin sinsi yanıdır korumacı cinsiyetçilik. Sosyal psikologlar Peter Glick ve Susan Fiske*, yayınladıkları bir makalede ***"çelişik duygulu cinsiyetçilik"***ten söz ediyorlar. Ve bu durumu ***''korumacı cinsiyetçiliğin, kişide olumlu duygular uyandırmasına rağmen, iyi bir şey olduğuna inanmıyoruz. İşin temelinde, geleneksel kalıp yargılar ve eril hakimiyetin bulunduğunu ve bu hakimiyetin oldukça zarar verici sonuçlara sebep olabileceğini görebiliriz. Diğer yandan korumacı cinsiyetçilik, her durumda sevecen olmayabilir ve bireyde olumlu duygular uyandırmayabilir. İş yerinde erkek çalışanın kadın çalışana, ne kadar hoş göründüğünü, başarılı olduğunu belirtmesi— iyi niyetli olsa dahi- kadının profesyonel olarak algılanma isteğine zarar verici nitelikle bir övgü olabilmektedir...''*** şeklinde açıklıyorlar. Ayrıca, korumacı cinsiyetçiliğin, çoğu zaman fark edilmediğini de belirtiyorlar. Korumacı cinsiyetçilik, erkek egemenliğinin övgü dolu -beyefendi/centilmen-görünümüdür, ve çoğu kadın, bunu onur verici olarak algılamaktadır. Korumacı cinsiyetçiliğin, üç alt kategorisi vardır;

Korumacılığa dayanan: Kadınlar, çiçektir, minnoştur, incedir, zariftir erkekler tarafından korunup kollanmalıdırlar.

Tamamlayıcı cinsiyet farklılıklarına dayanan: Kadınlar üstündür, erkeklerde olmayan ahlaki duyarlılık, duygusallık, sakinlik, vs. gibi farklı özellikleri vardır.

Yakınlığa dayanan: Kadınların, erkeklerin duygusal ihtiyaçlarını karşılayacak gücü vardır.

Korumacı cinsiyetçiliğin dili, ihtimamlı, yüceltici ve övgü dolu olsa da, günün sonunda girilen yol; ***''kadınlar daha güçsüz varlıklardır''*** çıkmaz sokağında sonlanabilir. Uzun vadede bu durum, cinsiyet ayrımcılığına neden olmaktan başka bir işe de yaramamaktadır. Ayrıca, korumacı cinsiyetçilik, kadınlara kadın olmanın avantajlı bir durum olduğunu düşündürtme riski/tehdidi taşır. Sistemi sinsice meşrulaştırır. ***''Hanım kardeşlerimiz başımızın tacıdır...''*** demek gibi... Bu durumun, kadınların günümüzde mevcut durumlarının (status quo) adil olduğuna inanmalarını sağlama potansiyeli vardır. Korumacı cinsiyetçiliğin desteklendiği toplumlarda , kadını ikincilleştiren ve değersizleştiren ***''düşmanca''*** cinsiyetçilik hem yasal hem de toplumsal normlarla kontrol altında olsa bile, erkeklerin daha güçlü, daha eğitimli oldukları, daha çok kazandıkları, profesyonel hayatta ve siyasette daha çok söz sahibi oldukları kolaylıkla kabul edilir.

Gelelim son günlerde sıkça sözü edilen Almanya, Yeni Zelanda, Finlandiya, İzlanda, Norveç, Danimarka ve Tayvan'da salgınla mücadelede öne çıkartılan, farklı yaklaşımları ile başarılı olan kadın liderlere. Biliyoruz ki, kadın mücadelesinin siyaset en önemli alanlarından biri. Yıllardır, kadınların liderlik tarzlarının farklı, etkili ve yararlı olabileceğini ortaya koyan, bunu dillendiren, savunan araştırmalar ve uzun bir kadın hareketi mücadelesi var. Ve yine biliyoruz ki, halen çok sayıda ülkede erkek egemen bir toplumsal yapıda yürüyen siyaset, ekonomi ve sosyal yaşamda lider ya da başarılı olmak istiyorlarsa kadınları, erkek gibi davranmaya zorlayan bir baskı var. Neredeyse ***''koronadan allah razı olsun''*** dedik. Sayesinde kriz yönetiminde kadınların başarıları daha fazla konuşulur oldu. Peki nasıl konuşulur oldu? Biraz da buna bakalım. Tam da bu noktada tartışmaların, korumacı cinsiyetçiliğin alt tanımlarından biri olan; ***''tamamlayıcı cinsiyet farklılıklarına dayalı''*** bir cinsiyetçiliğin kıyısında sürdürüldüğüne, daha tam düşmedik çünkü, tanıklık ediyoruz. Tartışmanın bir yerinde önce şöyle söylendi; ***''bunlar küçük ülkeler, adalar ya da istisna durumlar var''.*** Ancak öyle olmadığını, örneğin, Almanya, ABD ve İngiltere büyük ve lider konumdalar, bu ülkelerde alınan kararların yarattığı farkları hepimiz gördük. Esasında, yukarıda saydığım ülkelerin kadın liderleri; maço, erkek egemen, bilimi ve insani değerleri dışlayan bir sistemden yayılan liderliğin dünyayı çöküşe sürüklediğini gösterdiler. Krizin başından beri söylediğim bir şey var; ***''bu salgın bir sahne , yetenek sizsiniz yarışması gibi''.*** Kadın liderler, salt güce dayalı, saldırgan, korkutucu, egoist ve otoriter yönetici tutumlarının devletleri başarısızlığa ve kırılmaya götürdüğüne ayna tutarak, bunun yerine alternatif bir liderlik anlayışının varlığını kanıtladılar. Bize öğrettikleri son derece kıymetli. Salgınla mücadelede gösterdikleri başarının nedeni kadın olmaktan çok; kadın liderler olabilmek için verdikleri mücadeleden kazandıkları deneyimlere dayanıyor. Buradaki başarıyı vurgularken kadınların doğalarından gelen özelliklerinden falan bahsetmiyorum. Kadınların yaşamdaki güçlüklerin üstesinden gelmede farklı bir tutum geliştirmeyi zorunlu olarak öğrenmelerinin etkili olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Rekabet edebilmek için işbirliği yapma, kararlılık, riski yönetme ve empati gibi her insanda olabilecek yetenekleri, özellikle geliştirmeye mecbur kalmaları kadınların, başarısını getirdi. Ayrıca kadınlar, herhangi bir liderlik rolünü üstlenmeden önce erkeklere göre çok daha fazla hazırlanmak, çalışmak ve donanımlı olmak zorundalar. Aksi olursa, kadınlıktan gelen bir zayıflıkla suçlanmaları ve damgalanmaları kaçınılmaz. Mükemmeliyetçi, kararlı, duyarlı ve bilgiye dayalı yaklaşımın nedeni bu. Tam da bu yüzden hiç biri ***''insanlara dezenfektan enjekte edelim''*** demedi. Soru soran gazetecileri tehdit etmedi. Ya da süreci siyasi kaygılarla, oy kaybı kazancı hesabı ile yönetmedi. Arka planda bu kaygıları taşısalar bile, bunu gözümüze sokmadıla, siyasi bir kavganın ortasına koymadılar. Zorbalığa başvurmadılar, vatan millet edebiyatı yapmadılar.

Yapılan çalışmalar bize bir şey daha söylüyor; kadın liderler eğer duygusal bir dengesizlik sergilerlerse, acımasızca cezalandırılarak siyaset sahnesinden siliniyorlar. Öfkelenemezler, sükunetle duygularını ve durumu kontrol etmek zorundalar. Çünkü kadınlar, yaşamın toplumsal cinsiyet normları ile gelen kendiliğinden akışı içinde, sürekli baskı altında yaşıyor ve çalışıyorlar. Kadınların ailede, profesyonel hayatta işler çığırından çıktığında, bir kriz yaşandığında, hem kendi duygularını yönetmeleri, hem de çevrelerindeki insanlara karşı empatik davranmaları bekleniyor. Çünkü bu beceri kriz anında dağılmaları önlüyor. Burada demem o ki; kadınlar kriz yönetimini doğalarından gelen yapısal bir güçle değil, tamamen cinsiyete dair yüklenen rolleri nedeniyle gerçekleştiriyorlar. Çünkü, kadınlara öğretilen bu, erkeklere öğretilen ise, duyguları ve detayları dikkate almanın zayıflık olduğu. Kadın liderlerin var olabilmek adına geliştirdikleri duygusal zekaları, süreci daha başarılı yönetmelerini sağladı. Altını kalın kalın çizelim; doğuştan getirdikleri duygusal zekaları ile değil, erkek egemen bir dünyada, toplumsal cinsiyet rolleri nedeni ile daha fazla geliştirmeye mecbur oldukları duygusal zekaları ve liderlik özellikleri ile kadın liderler süreci farklı yönettiler. Kadınlar bunun böyle olduğunun ve liderliğin cinsiyetle açıklanamayacağının farkındalar. O yüzden de (burayı madde medde yazmak istedim);

Kadınların başarılarının konuşulduğu kadar, erkelerin başarısızlıklarının nedenleri de konuşulmalı, ki, bu durumu doğru bir zeminde tartışalım. Çünkü erkekler başarısız olduklarında kimse şunu söylemez; ***''bunlar erkek ya ondan yapamadılar''.*** Ancak kadınlar için abartıla abartıla, en ince ayrıntısına kadar ***''zaten kadınlar…''*** ile başlayan cümlelerle bu konuşulur.

Bu konuşulurken, erkeklerin ataerkil sistem içinde tutum ve davranışlarının kaynağı olan öğrenilmiş toplumsal cinsiyet rollerini bir an önce sorgulamaya başlamaları gerektiğini görelim.

Böylece, tüm dünya; az sayıdaki kadın liderlerin başarılarını, kadın olmalarına dayandırma yanılgısına düşmeden; kadın liderleri kabul etmenin, kadınların varlığını karar mekanizmalarında daha fazla ve eşit olarak talep etmenin dünyayı ve insanlığı esirgeyecek en iyi çözüm olduğunu anlamaya ve savunmaya odaklanmalıdır. Belki de bu sürecin sonunda covid 19'a kadınlar olarak minnettar bile olabiliriz, ne dersiniz?... Sağlık ve esenlik dileklerimle.

* Glick, P. and Fiske, S., (1996). ***The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Sexism .*** Journal of Personality and Social Psychology, 70(3): 491-512.

(Ek okuma için) Sady Doyle, (2020, April 16th). ***Women's Resilience Is Saving the World.*** Gen Medium. https://gen.medium.com/womens-resilience-is-saving-the-world-b46f42c74236

Çalı

Feyhan Güver

atilla atalay

SIDIKA

CANAVAR SAFİYE

- Kim o kız, kod mu gelmiş Sıdıka?

- Saçmalama anne sana kod gelmiycek, sen atmış beş yaş üstüsün.

- İyi bağır bağır, herkes duysun kaç yaşında olduğumu. Bak Sıdıka, ben sen gibi olamam da sen ben gibi olursun vakti gelince. O yüzden anneye ikide bir, "yaşlı kadın" vay efendim "nine" yok, "moruk" manasına gelebilecek imalarda bulunma. Sen de yaşlanıcen yavrım.

- Oy kıyamam, sen de karantinada kala kala iyice alınganlaştın kız. Hayır ben yani, sizin maske olayınız ayrı, atmış beş yaş üstüne evde kalma zorunluluğu olduğu için zaten kod gönderilmiycek anlamında öyle dedim. Size imzalı kolonya ve bir adet maske hediye gelicek. Eeee. Yani, gelenler var.

- Goncagül'e gelmiş. Dün maskesini taktı da geldi, görmemiş karı... Fenni sünnetçi gibi ortada dolanıyo.

- Ya anne öyle yapmayın. Birbirinize gidip gelmeyi kesicektiniz hani. Karantina öyle bi şey değil. "Hanımların kabul günleri, kademeli olarak serbest bırakıldı. Vatandaşlık numarasının son hanesi sıfır ve dört arasında olanlar, pazartesi, dört ila altı arası salı, diğgerleri çarşamba günleri, kek pişirip dedikodu yapmak içün bir araya gelebileceklerdir " diye açık net bir talimat gelmeden olmaz.

- Kız Goncagül'den bana ne bulaşıcak Allasen? Kaç yıllık komşum. Bakma sen geri zekalı filan ama titiz karıdır. Hem de çok titiz. Rivayet o ki, vaktiyle kocasını balkon terlikleriyle eve girdi diyerekten balkondan aşağı atmış. Çamaşır suyunda mikrop bulunur, o karıda bulunmaz.

- Annecim yapmayın ya. Bu virus öyle bi şey değil. "Titizlere bulaşmaz" diye bir veri yok...

- Ben bütün verileri biliyorum Sıdıka. "Şuraya virüsün DNA'sını çız" desen, çat diye çızarım şaşırırsın. Korona ailesinin virulansı en yüksek, en bulaşık üyesi. Filiyasyon, sürveyans, karantina bi yere kadar. Kendinden mutasyon geçirmezse ya da aşısı bulunmazsa, sıkıntı büyük. Ayrıyetten tansiyonum için ACE inhibitörü türü ilaçlar kullandığımdan virusun bağlandığı ACE2 reseptörlerimin açıkta kaldığı, koronagilin de buraya pazıl gibi oturup bağlanma riskinin yüksek olduğunu filan hepsini biliyorum kızım.

- Oha... Evin bilmediğim bir yerinde tıp fakültesi mi var anne? Ne kadar da, şey konuşuyosun, epidimiyo... epidemi... ay diyemedim...

- Epidemiyolojik... Epidemiyoloji; salgın hastalıklar bilimi. Evet çocuğum hepsini biliyorum. Tee ilk Oytun diye doçent bi oğlan vardı, ondan beri hangi hoca çıksa dinleye dinleye yuttum. O Oytun iyiydi, yıldız kumaşı var o çocukta, sahneyi dolduruyodu, pek ukala bi şey, seviyo gençler "Yok öyle bi şey, olmaz öyle şu, olmaz öyle bu" terslenmelerini. Olmadı da netekim. Bozdu oğlan. Halbuse ben ona senden ötürü damat olarak da bakıyodum. İki çok bilmiş iyi anlaşırdınız. Neyse, önümüzdeki yayın dönemi döner sahnelere. Yalnız papyon takarsa sokmam eve Sıdıka, onu söyliyim. Sahnesi iyi olmak yetmez. Bak Kenan Doğulunun da sahnesi iyi ama bir kere dahi anacığını hanımına ezdirtmiş bir insan değil. Diyceğim o ki...

- Anne var ya, konuyu çok acayip dağıttın. Epidemiyolojiden koca bulmaya filan atladın. Gerçi yapmadığın şey değil. Ben senin tee Pavorotti'den ya da Beyaz Balina Aydın'dan aile saadetine atladığını bilirim. Ama bu hakkaten çok saçma oldu.

- Ay evet, mevzuuyu dağıttım Sıdıka. Dağıtıyorum çünkü sıkılıyorum kızım. Konuşasım var. Hapis kaldım lan şu evde. Sen de yok Goncagül gelmesin, vay yaklaşmayın, konuşmayın. Tehlikenin farkındayım ama sıkıntıdan patlıycam. Baban olucak ibiş, kolayını buldu, oturttu abini karşısına, sabah akşam kaka kiki tavla oynuyolar. E ben naapıcam? Bütün gün evde zaten yaptığım işleri tekrar ediyorum.

- Gel gel babamlara söylerim dörtlü bi oyun oynarız. Yoksa senin durum kötü, adım adım "Canavar ruhlu anne dehşet saçtı"ya doğru gidiyosun.

* * *

- Safiye bana bak, aç şu kapıyı kırdırtma insana. Lan ne deli kadınmışşın ya. Samim'i markete yollıycam, elli lira at bari kapının altından.

- Hayır Zekeriya Efendi, bu para benim hakkım. Hepinizi üttüm. Bi sürü de borç senedi imzaladınız. Ne demekmiş canım "Oyun bitti ver paraları". Bilmiyosanız oynamasaydınız. Çocuk oyuncağı mı ya bu? Hayret bi şey...

- Lan sen nerden biliyosun böyle poker oynamayı anlamadım ki...

- Siz öğrettiniz ya lan... Böğ böğ böğ bağırıp durma Zekeriya. Tamam iki yüz lira atıyorum kapının altından. Bana da limonlu dondurmayla gazoz alınıcak...

- Tamam tamam... Samim, telefonumu da versin bari diyo...

- Hayır efendim, kazanmışım onu ben. Kaybetmeseymiş. Vermiyorum geriye filan. Çadır devleti mi ayol burası, her şeyin bi kuralı var.

Kötü Kız Berna

Ramize Erer

İpek Özsüslü

FETİYE NENE

* ISTIFIL OL: NE HALİN VARSA GÖR... * KUZZUL KURRT: ZIKKIM OLSUN...

aksoyezgi@gmail.com

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

Ezgi Aksoy

● Yeni Refah Partisi başkanı **Fatih Erbakan**, "15 yaşında biri cinsel olgunluğa eriştiğine göre, rızası geçerlidir. 15 yaşında çocuk 50 yaşında biriyle zina yapınca suç olmuyor, evlenince mi oluyor?" buyurmuşlar. 15 yaşında çocukların apış arası üzerinden yürüyen siyasetten bıktık. Çekin elinizi artık çocukların vücudundan ya!

● Hikayedeki çocuk gene 50 yaşında adamla zina yapıyor yannız. Farazi hikayede bile akranlarıyla aşk yaşayıp öpüşüp koklaşamıyor!

● Balkonuna İngiliz bayraklı havlu asan adamı apar topar gözaltına almışlar. Olanca saçmalığıyla bu olay, ancak Türkiye'de yaşanabilirdi gerçekten. 19 Mayıs, Kayseri, İngiliz bayrağı kombosu! Kabul edin, komik!

● SODEV'in araştırmasında ilginç sonuç: AKP'li gençlerin yarısı, MHP'li gençlerin ise yüzde 68'i yurtdışında yaşamak istiyormuş. Lan nereye gidiyorsunuz, daha karpuz kesecekti reis size?

● Yurtdışında yaşayıp AKP'ye oy veren Türkiye vatandaşları Türkiye'ye dönmek istemiyor, Türkiye'de yaşayıp AKP'ye oy verenler de Türkiye'de kalmak istemiyor. Lan?

● Aslında düşündüm de... Onlar da gitse? Hmm...

● **TRT**, 19 Mayıs Cumhuriyet Bayramı diye yazmış. Hani **Cem Yılmaz**'ın bi esprisi vardı; "**onlar daha mevzuyu bilmiyor**" diye. E işte!

● Dinlediğim ilk devrimci şarkılar, **Grup Yorum** şarkılarıydı. Sonraları müzik zevkimiz genişlemiş ve değişmiş olsa da, ne zaman bir Grup Yorum şarkısı duysak, içimiz cız eder biz 80 kuşağının. Grup Yorum, susturulmamalı! Şarkı söylemek suç değildir! **İbrahim Gökçek**'i yaşatamadık, bari şarkılar yaşasın...

● Bunca yıldır okuyarak, yazarak, araştırarak, düşünerek, empati kurarak vs. anlamaya çalışıyordum. "**Anlamak**" yani, genel olarak... Kendimce, iyi kötü, az çok anladığımı da düşünüyordum. Ancak bir şeyi öğrendim; başına gelmeden anlamıyormuş insan! Başına gelmeden anladığın, olanın onda biri etmiyormuş. Gerçekten de ninelerimiz falan haklıymış. Bunu da böylece küresel pandemi sayesinde öğrenmiş olduk. **Respect anane!**

● **Yazcılar** – **kışçılar** çatışması vardı biliyorsunuz, şimdi bir de **dışarcılar** – **içerciler** çıktı başımıza. Hesaplamarıma göre yazcılarla dışarcılar genelde aynı oluyorlar. Yılların kışçısı ve içercisi olarak size önerim, la bi sakin olun, kırın kıçınızı oturun evde!

● **Bologna Üniversitesi**'nin yeni raporuna göre korona virüsü katı parçacıklar aracılığıyla havada uzun süre asılı kalıp, hareket edebiliyormuş. Grip salgını gibi başlayıp yavaş yavaş **zombi kıyameti**ne evriliyor bu da... Tamam lan anladık, büyüksün işte!

● Anladığım kadarıyla zombi kıyametinin sorumlusu "**eşcinseller**"miş.

● Karantina kalkınca **TRT**'den "**Diriliş: Zombi İstilası**" adlı güzide eseri de bekliyorum. Bu işin de aslını bize bi anlatıver hele!

● Üniversitelerde "**ancak yatak odalarında görülebilecek bazı hareketler**" varmış. Böyle buyurmuş diyanet. Benim anlamadığım, diyanet hangi gerekçe ile reşit birer yurttaş olan ve hürriyetleri laik anayasada güvence altına alınan üniversitelilerin özel hayatına dair yorum yapıyor?

● Biri Bizi Gözetliyor, **BBG - Diyanet edition**.

● Twitter'da biri "**Biz diyanet işleri başkanının adını bile bilmezdik**" demiş. Gerçekten de öyleydi. Üç dine mensup vatandaşların yaşadığı ve de inançsızları da barındıran bir ülke olan Türkiye'nin diyaneti olarak, devlet işlerini ve vatandaş haklarını ilgilendiren konularda beyanat vermezdi diyanet. Vatandaşların tamamına, bir dinin bir mezhebinin inançlarını dayatmazdı. Ama o **Eski Türkiye**'de kaldı, mazi oldu elbette.

● Bu arada, **Sünni Müslüman** olan vatandaşlar da, eğer arzuları o yöndeyse, hayatlarını dini temellere göre yaşamak zorunda değillerdir. Devlet, o vatandaşların bu haklarını korumak için de vardır. Çünkü laiklik bunu gerektirir.

● **Almanya**'da yaşayan Türk doktorun "**eşcinsellik hastalıktır**" çıkışı nasıl da cezasız kalmadı! **Ahahahahahahasdfgh** diye güldüm inanın. Adam resmen "**nefret suçu nedir?**" sorusuna cevap vermiş.

● Düşünce özgürlüğünden dem vuranlara da cevap verelim: Misal, "**ben eşcinselleri sevmiyorum**" demek nefret söylemi değilken, "**Bir hekim olarak belirtiyorum, eşcinsellik hastalıktır**" demek, birinci sınıf nefret söylemidir. Kapiş?

● O sırada **Pentagon**, **UFO** görüntülerini yayınladı. Bizde gündem dağıtma metodu dincilik olurken, Amerika daha çok **bilimdir, bilimkurgudur** vs. metodlarını kullanıyor. Uzaylılar, UFOlar felan... Goygoyumuz bile ciğer çürüten cinsten be. Ne biçim insanlar olduk!

● Anneme diyorum, "**Pentagon UFO görüntülerini yayınlamış**", annem de diyor ki; "**Ben biliyordum onların (virüsü) uzaydan serptiğini zaten!**" Aileyle karantina qeyfi!

● Yanrız ben de şüpelenmiyor değilim ha, anacım!

● Bazen **Trump**'ın "**ulan bi gazla başkan da seçildik ama ne bok yiyecez şimdi**" telaşıyla gerizekalı taklidi yaptığını düşünüyorum. Onun dışında izlemesi çok zevkli yanrız. Hakikaten de vatandaşı olmayınca izlemesi zevkli oluyormuş.

● Ben en çok "**ya nası oluyor da Çin'de Amerika'dan daha az insan ölüyor?**" performansını beğeniyorum. Gözlerindeki o inkar, o inanamama, o şok vs... Müthiş!

● Sosyal medyada saygın gazetecilerin bile haber paylaşırken, "**eğer bu haber gerçekse...**" notu düştüğünü görüyorum. Ülkemizde medyanın halini bundan daha iyi hiçbir şey özetleyemez zannımca.

● Sağlık Bakanı **Fahrettin Koca**, resmi ölüm rakamlarının **Mezarlıklar Daire Başkanlığı**'ndaki rakamlarla uyuşmadığı eleştirilerine "**Ölüm üzerinden siyaset yapılıyor**" diye karşılık vermiş. Anladığım kadarıyla bu ülkede siyaseti yapılması gereken konular üzerinden siyaset yapılması yasak. Çok enteresan bir ülke gerçekten. Dört yılda bir, siyaset yapmayıp otursunlar diye yüzlerce milletvekili seçiliyor.

● Siyaset yapsınlar diye seçilenler siyaset yaptığında "ama siyaset yapıyorlar" diye eleştirildiği başka bir yer var mıdır acaba lan? Bunu **samimiğ** olarak soruyorum.

● **İsveç'e "uçakla vatandaş aldırma" şoku!** Adamlar da ciddi ciddi cevap vermeye, açıklama yapmaya falan çalışıyorlar. Yazık lan! Biz de böyleydik bi zamanlar. Hey gidi günler, hey! Ciddi ciddi, akıllı ve mantıklı bir şekilde, mantık çerçevesinde, tane tane anlatırsak anlarlar zannediyorduk. Sonra? Sonra işte, 20 yıl oldu.

● Bu arada bunca yardım kampanyaları vesaire güzel de... **Başıma bir şey gelmeyecekse,** muhalefeti ve iktidarıyla giderek bu "**sadaka siyaseti**"nin normlaştığını gözlemliyor ve hicap duyuyorum. Elbette bu zor zamanlarda kimseyi aç bırakmasın devlet kurumları, belediyeler vs! Elbette! Lakin devletin ve kurumlarının asli görevi sadaka dağıtmak değil, sosyal devlet olup yasal yollardan vatandaşlarının sosyal haklarını güvence altına almaktır. Devlet, vatandaşın haklarının teminatıdır!

● "**Siz yardım edilmiş yoksullar istiyorsunuz, biz ortadan kaldırılmış yoksulluk**" diyor ömrünü 19. yüzyılın vahşi kapitalizmine karşı yazarak geçirmiş **Victor Hugo**. 200 yıl sonra Türkiye'ye cuk oturuyor bu söylem. Bu da bize dert olsun!

● **Kopernik Atmosfer Gözlem Servisi**, "**2020 Kuzey Yarımküre ozon deliği eşine az rastlanır şekilde kapandı**" demiş. Bence anamız yerküre, muhteşem bir yaratık!

● **Lübnan**, zaten var olan ama koronayla gün yüzüne çıkan ekonomik krizden dolayı yanıyor. İnsanlar sokaklarda, "**ya açlıktan öleceğiz, ya koronadan!**" diyerek banka şubelerini ateşe veriyorlar. Protestolar durdurulamıyor. Tutuştu dünya bir ucundan, koptu geliyor. İçimde kötü bir his var. Lübnan sanki bize gelecekten, dünya ahalisi olarak geleceğimizden bildiriyor gibi...

● **"23 Nisan'ın 100. yılı"**'nın ve **19 Mayıs**'ın koronaya denk gelmesi, bazı çevrelerde coşkuyla kutlandı!

● **AVM**'ler açıldı. Halk da istiyormuşmuş. Yahu gerçekten... Zara'nın yaz sezonunu görmezseniz, şöyle giyinip süslenip mağaza gezmezseniz ölecek gibi bir his mi çöküyor içinize, anlamıyorum ki.

● Patronlardır onlar, patronlar. Halk olsa duramazsınız.

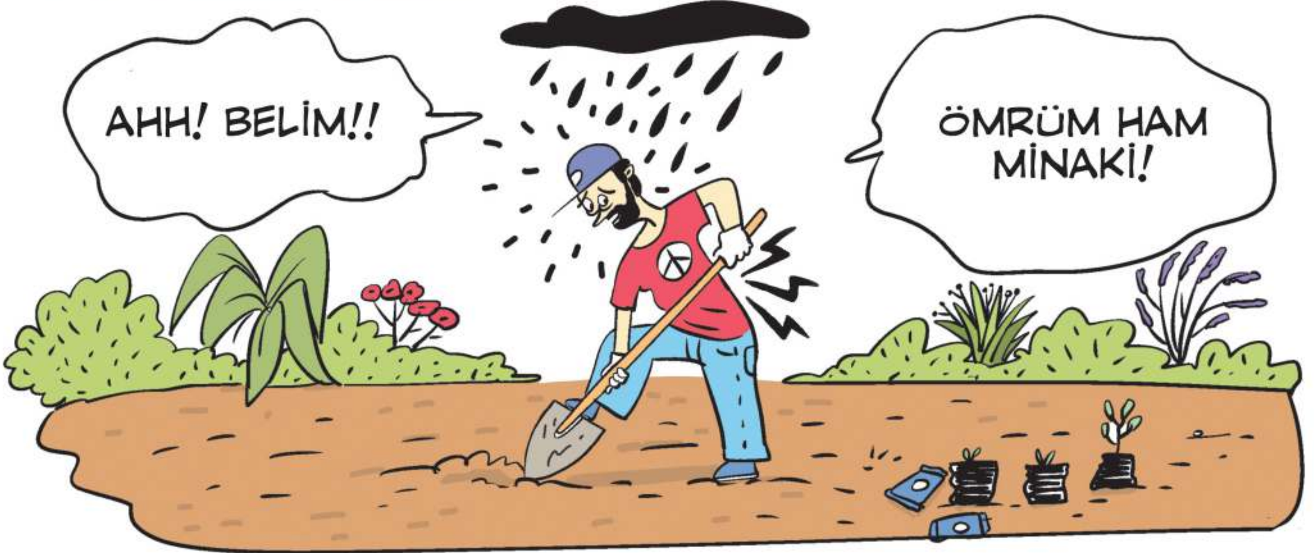
● **Dünyanın bütün patronları, birleşin!**

● Ha siz birleşmiş miydiniz zaten, pardon.

● Son bir not daha düşmek istiyorum: Dünyada pandemi krizini en iyi yöneten ülkelerin liderlerinin ve lider kadrolarının büyük ölçüde kadınlardan oluşması tesadüf değil. Ben, eğer bir değişim, bir yenilenme, bir yeniden yapılanma gelecekse, bunun kadınların öncülüğünde geleceğine yürekten inanıyorum. Ve zaten kadınları iktidara getirmiş olan ülkelerin, "eski"yi bırakmak gerektiğini ilk idrak eden ülkeler olacağını da öngörüyorum. Kapitalizm, bu ülkelerden başlayarak yıkılacak. Hemen değil belki, ama yavaş yavaş. Eninde sonunda! Ömrümüz olursa göreceğiz.

KARA BULUTLAR VAR AMA EN YAKIN ARKADAŞIM OL→MAK ZORUNDA DEĞİL!!!

BETÜL YILMAZ

BİT.

PİKNİK TİPLER

Berna Pak

Ben küçükken, 1 Mayıs'larda babamın çalıştığı fabrikanın işçileri ve aileleriyle birlikte pikniğe giderdik çoluk, çocuk, genci, yaşlısı.

Küçük tüpler, mangallar, ağaca salıncak, hamak.. ama öyle fonfon bir hamak diil elbette.

Bebek uyutmak için iki ağaç arası ip gerip ortasına yatabileceği bir düzenek kurmaktan bahsediyorum.

Çocuklar çılgınlar gibi koşar oynar, yerlerde yuvarlanır; babalarla voleybol oynanırdı.

O zaman kene korkusu da yokmuş demek.

Şimdiki anneler her konuda gergin, kene gelir, korona gelir, ayı yer.

Bak yine anneler dedim, babalar gergin değil, babalar kuuul…her dem…

Sadece evde oturduğumuz şu günlerde en çok neyi özledin diye soracak olursanız doğada olmayı derdim.

1 Mayıs pikniklerinde koşturmayı.

Ekmeğin arasına birisi köfte koyar eline tutuşturur ya hani aç olduğunu o ana dek anlamamışsındır.

Çeşmeden su doldurabildiğimiz zamanlar.

Bidonlarıyla kuyrukta bekleyen kadınlar.

Ha sahi, piknikte de servis hep kadından.

O zamanlar çocuk olduğum için çok fark etmiyormuşum.

Erkek sadece ateş yakar, et pişirir ilkel benliğiyle.

Kadın, piknik örtüsünü serer, belki de günler öncesinden hazırlamaya başladığı öte beriyi çıkartır.

Kek yapmıştır, yumurta haşlamıştır, belki bir kısır yapmıştır.

Getirdiği domates, biberden oracıkta hızlıca bir salata yapar.

Tabak, çanak, çay bardakları çıkarır. Çayı demler.

O da ne ağacın dibinde uyuyan kim?

Olur tamam, yemek olunca haber veririz babaya.

Bu konuyu en güzel işleyen filmlerdendir "Ah Belinda".

Reklam filmi çekerken kendini bir anda reklam için kurgulanmış ailenin içinde bulan bir kadının hikayesi.

Aile tipik bir Türk ailesi, rahatsız edici derecede iç sıkan bir hayat.

En sevdiğim filmlerdendir. İzlemediyseniz mutlaka izleyin tam karantinalık .

İşte bu filmde şahane bir piknik bölümü vardır. Tam yukarıda yazdığım gibi bir piknik sahnesi.

Erkeklerin ve kadınların piknikte bile ayrımı.

Filmde erkekler alkol alır mesela, kadın da rakıdan bir fırt içmek istediğinde hem tuhaf karşılanır hem de iç bakiyim nasıl içiyorsun diye sevimlilik yapılır, dalga geçilir.

Neyse ne diyorduk? Oysa ki piknikler güzeldir, doğa şahanedir. Öyle ya, çoluk çocuk hava alır, evin beyi mutlu…

"Ben beton seviyorum" diyen biriyle tanışmıştım yıllar önce.

Aynı kişi aluminyum korkuluğu olan balkonlu ev de istiyordu.

Bir insan neden böyle bir şey ister acaba ? Özellikle aluminyum korkuluklu ??

Bazı insanlarla asla arkadaş olamam galiba. Ne konuşulur ki özellikle beton seven bu kişiyle?

Çay bahçesine bile gitsen sinek var diye huzursuz olur bu tip.

Avm'de bin kişiyle gümbür gümbür müzik ve korkunç bir uğultuda yemek yemeyi tercih eder.

Çocuğunu jetonla çalıştırılan elektrik yüklü oyuncaklara bindirir.

Aslında düşününce ne mutludur şimdi betondan evini tertemiz edip, aluminyum balkonunda kahvesini içiyordur.

Ama dur, kesin balkonu pvc camla kapatmıştır. Balkonda patates, soğan, vileda kovası ,çamaşır askısı duruyordur.

Üzerine koltuk örtüsü attığı koltuğunda otururken; iç içe geçmiş, büyükten küçüğe doğru sıralanmış sehpalardan en küçüğünü çekip üstüne kahvesini koymuştur. Lokum atar ağzına bir tane de…

Televizyon mutlaka açıktır son ses.

Ben ise çok huzursuzum, artık zorlamaya başladı evde oturuyor olmak.

Sürekli dön dolaş, aynı saatlerde aynı şeyleri yapmak.

Değişen tek şey ne yediğin.

Akşama ne pişecek?

Ekmek kabardı mı? En büyük heyecan bu oldu artık.

Sahi herkes gluteni bırakmıştı noldu? Pideler, lahmacunlar …

Hepimiz köyümüze geri mi döndük? Karbonhidrat kokuyor sosyal medya.

Bir de niye hepinizi spor veya yoga yaparken izlemek zorundayız?

Ben feci depresyondayken, oturduğum koltuktan kalkıp, yan koltuğa geçemiyorken, ne bu enerji?

Her şey kabullenilmiş, içselleştirilmiş, olanı sevgiyle kabul edip, anda kalıyor arkadaşlar valla bravo.

Hele o instagram'daki canlı yayınlar… Arkadaşlar biraz sakin mi olsanız?

Hepiniz aynı anda, her akşam ne anlatıyorsunuz?

Şaşı oldum küçücük telefon ekranından iki kişinin konuşmasını takip edip, bir de alttan gelen yorumları okumaya çalışmaktan. Beynim döndü.

Benden pas! Gidiyorum canlı yayın dünyasından.

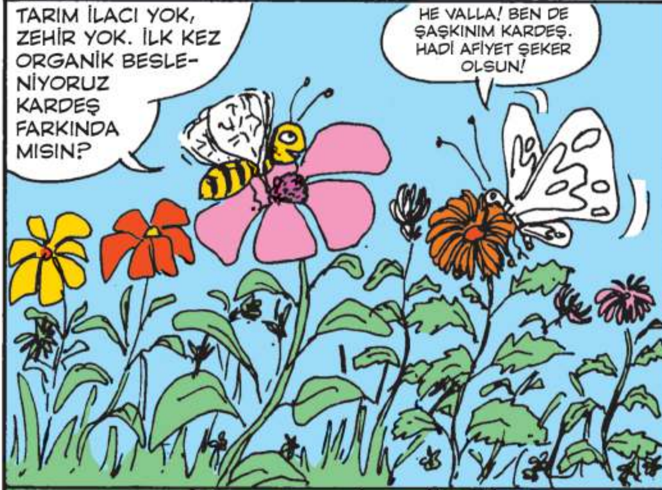
Koltuğumda biraz da öbür yana döneceğim, işim çok…

SENDEN BÜYÜK VİRÜS VAR...

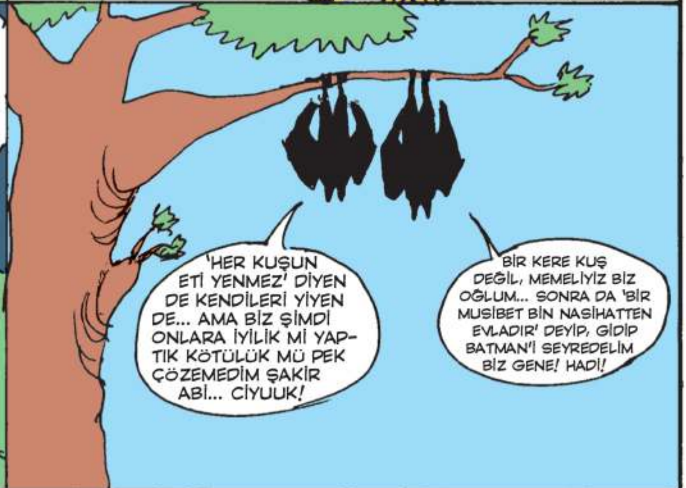

raziyeicoglu@gmail.com

EX'TEN TANELER

PAPARAZZİYE

Raziye İçoğlu

- Evden alıp başını gideceğin, **EX**'ini terk edeceğin tek yer başka bir karantina evi…
- İyilik bulaşıcıdır da, bulaş riski düşük..
- Denk gelseydi, **EX** ile virüslü nikâh ertelenip unutulsaydı da, iptal edilmiş hayatımı yaşamış olsaydım.
- Korona, ikinci kadın, **EX** kaynana gibi sarılmayı engelleyen bir şey.
- Aldatan **EX**'lerin aldattığını kabullenemediğimiz gibi üzerimize konduramadığımız virüs bulaşmıştı bulaşacağı her yere.
- Herkesin **EX**'lerden tek bir beklentisi var; **"bulaşmamak"…** Bu pandemide de, pandemi öncesinde de başka bir bulaş riski tanımadık ki…
- Ve hâlâ yalnızlıktan sıkılmayı çok merak ediyorum.
- **EX** şiddetleri ile yaşamayı öğrendik de, virüsle yaşamayı öğrenmemiz eksikdi…
- Her gün işine araba ile giden ama Alışveriş, Pazar arabası gibi ilkel araçları kullanamayan **EX**'ler fıldır fıldır pandemi sokaklarında.
- **EX** ile boşanmamıza iki saat kala ilân edilseydi sokak kısıtlaması, işte tam bir çıkmaz sokak kabusu olurdu..
- Hastalık hastası **EX** ve hastane dejavulu Kolonya kokusu, korona ile mücadelemi kırıyor..

Gündemlik Pande-MİM…

- Bazılarına **Profesör** Doktor olamazsın dememişizdir, **Tıp Doktoru** olamazsın demişizdir …
- Evde kalmak yada kalamamak, Evde kal ekmek al, evde kalma ekmek alma işte bütün mesele bu.!
- Daha da çok sosyalleşti Dünya insanları. Sosyallik mesafelerde gizlidir…
- İnsanoğlunun tek sorunu Sosyal mesafesizlikmiş meğer..
- Sosyal mesafeye, bir de Ramazan Mesafesi eklendi…
- Absürt suçlar işlenen, kavgada sarmaş dolaştan ceza kesilen günlerdeyiz. Koronadan değil polisten ceza yemekten korkar hallerdeyiz…
- "Acil Kan Aranıyor" duyurularına ara verdik, **"Acil Plazma Aranıyor"** anonslarına geçtik.
- Temassız kadın, markette **"sen çok güzelim 2536"** dedi kasiyer kıza. Virüsden, önce asla kimseye söylemeyeceği kart şifresi iki aydır ezberimden çıkmıyor.
- **"İsmini vermek istemeyen seyirci"** dönemini atlatamamışken daha, **"görüntüsünü gösteremeyen konuk"** dönemine geçtik..
- Herkesin evini, doğalını gördük. Bazıları hileleri biliyor, bilgisayarın uzağından zarif ve zayıf görünüyor. Pandemi görüntülü bağlantılarında arkasında kütüphane olanlar itibar görmekte. Pembe dizi şıklığında görüntülü telefon açma elbisem var mesela.
- Ev içi şiddet virüse de aldırmadı. Hayat eve sığar dedikse Evde yapılan activiteler yap-boz olur. Cinnet, şiddet, ne? Pandemi Bir Yana, Bu Canileri Nasıl Kontrol Altına Alacağız Acaba?

- Sosyal mesafeyi koruma, bir metre uzunluğundaki tutma çubuğu icatımız, selfie çubuğundan çok daha uzun ömürlüdür…
- Koşullar ne olursa olsun, hizmette sınır tanınmayanlar; **Hastane, Eczane, Fırın…**
- En az 5 kişi, sosyal mesafeli 80 m² evde Teravih eve sığar, Oruç eve sığar, Hayat eve sığar da, Ev Hayata Sığar mı Acaba?
- Hadi, Virüscük göster bakalım doktor amcalara pikini…
- Meğer ne çok 55 görünümlü 65 Yaş üstü varmış, hepsi deşifre oldu..
- Biz mi sosyal mesafeyi koruyacağız, sosyal mesafe mi bizi koruyacak Acaba?
- Marketteki kasiyer gence **"maskeyi burnuna da kapat, bak risk altındasın, burun virüs ana giriş kapısıymış"** dedim. **"Senin düşündüğün kadar biraz da müşteriler düşünse"** dedi. Ben neydim Acaba? Her daim müşteriyim.

- Mahallemdeki mazeret ilânı **"VİRÜS NEDENİ İLE GEÇİCİ OLARAK KAPALIYIZ"** yazan kafe önünden her geçtiğimde umutla virüsün geçiciliğine inanıyorum.
- Yeni neslin çocukları büyüyünce ne olmak istediğini buldu. **Fırıncı ve Doktor…**
- Ramazanın ilk günü öğle ezanında imam kendi kendine vaaz canlı yayın yapıyordu ıssız cami mikrofonlarından virüslü sokağa …
- Ramazanlık Sorunlarımız, "***Oruç tutmak hastalık riskini artırır mı?***" Sanırım ki, Hastalık riski oruç tutturur. Aylardır maskeliyiz, elimizi ağzımıza, burnumuza, gözümüze götürmemeliyiz. Buna göre bulaş riskinden korunmamıza en yardımcı oruç tutmaktır…
- Bir dönemler biber gazına karşı çantasında maske limon bulunduranlar tutuklanıyordu, şimdi maske, kolonya olmayan Virüsgiller **Umumi Hıfzıssıhha** Kanunu'na göre para cezası ödüyor.
- Böyle mi hayal etmişti Acaba? Her genç kızın rüyası Gelinliğim nasıl olsun, duvağım nasıl olsun? derken maskem inci işlemeli olsun dönemi ve 2020 Pandemi modası. Payetli, dantelli, pullu, boncuk işlemeli maskeli Gelinlikler.

- **Evde Kal** krizi geçiren bir kişiye ilk müdahale nasıl yapılmalıdır?
- Hayaller; bir turist bin turist getirir, gerçekler; bir virüs bin virüs getirir.
- Deşmeli, kılıçlamalı tarih dizisinin yeni çekilmiş bölümünde, artık teke tek uzaktan Sosyal Mesafeli kılıç saplıyorlar.

- Teve dizisinde **"Gündüz Alp Otağa"** diyor nenesi. Birden karantina içgüdüsü ile kendime konuştuğumu duyuyorum, **"Gündüz Alp Otağda Kal, Hayat Otağa Sığar"**.
- Evde üretkenliği, ev içi inşaat olarak değerlendiren apartman sakinim, sakin Evde Kalışımı Gürültülü Karantinaya dönüştürdü.
- Sokakları süpürenler, ekmek satanlar hiçbir sahnede, göremeyeceğiniz performanslar gösterdiler evlerindekilere… Sokak satıcıları artık **Üç Buçuk'uncu Sanat Pande-MİM** sokak sanatçılarıdır.
- Adamın birine **"ellerini yıka"** diyorsun. **"Ben abdestliyim"** diyor. Abdestin izolasyonu olmaz.
- **"Nüfus kağıdının son rakamı tek çift olmak üzere sıralı şekilde 65 yaş üstünü hava aldırmaya çıkarmalıyız"** diye babam için meclise teklif sunacağım.
- 65 Yaş üstünün bedava ulaşım kartı iptal edildiği gün babamın koronaya tepkisi; **"Tutup da boğazını da sıkamıyorsun, görünmez bir şey bu virüs"**
- Herkes herkese göre kesin evde ki, evde yokmuş gibi yapma fırsatı tanımadan pandemi cesareti ile ısrarla kapımı çalıyorlar.
- Her suçlu mutlaka olay mahalline geri salınır ve tam şiddet devam eder. Yakalanmamak kozunu kullanmak istiyoruz, İçerde Kal şiddet salgını Cani Baba, Cani Koca…
- Turkuaz tablodan etkileneceğimiz, her gün merakla, tablodaki sayılara bakıp ağlayacağımız, güleceğimiz hiç akıllara bile gelmezdi.

TÜRKİYE GÜNLÜK KORONAVİRÜS TABLOSU
1.675.517
151.615
4.199
882
455
112.895
19 MAYIS 2020
25.382
1.022
28
1.318

- Adeta virüslenmiş gerçeklerimin senkronizasyonu Rüyalarımda da, fırına gidiyorum ve yeğenlerimle görüntülü konuşuyorum.
- Virüssüzleştirdiklerimiz, virüslendirdiklerimizden fazlaysa durum iyi.
- 2020 dünyaya inen astronatlar Virüsü uzaya

PELİN "OBUR DÜNYALI"

İPEK ÖZSÜSLÜ

taşımamak için yoğun karantinada tutuluyorsa, Uzayda yerçekimsiz dolaşabilecekken eve kapanabiliyorsa, dünya gezegeni insanı hangi sıkılmaktan bahsediyor Acaba?

Şu güne kadar çamaşır nasıl yıkanır? Annemize sorduk. Sonra corona geldi ve **"60° deterjanlı suda yıkayın"** dedi, tek bir programa indi…

Üç rakamlı acil numaralardan hangisini arasanız önce corona virüs tedbirlerini ve el yıkamayı anlatan sesli kamu spotu dinliyorsunuz. 60 saniyeden fazla konuşuyor telesekreter, bu meyanda öle de bilirsiniz, elde yıkayabilirsiniz.

"Su kullanım arttı" deniyor da, tek başıma tüketim şeklim aynı, zamlı faturadır o. Sanki Standart ölçü birimine zam yapılmış, Mililitrenin desilitre olarak okunduğunu düşünmekteyim…

Sağlık ocağında hemşire, diğer hemşirenin aradığını ve izin almak istediğini söyleyince aile hekiminin **"koronalı değil miydi o?"** diye hemşirenin memleketiymiş gibi söylemesi ile korkunun tedaviye faydası yokmuş, çok bir rahatladım.

65 yaş üstü sokağa çıkma yasağı başladığında, Ebeveynlerime Cumhurbaşkanı hediyesi logolu torba ile yollanan maske ve kolonya gelince babam rahatlıkla dışarı çıkabileceğini sandı. Babama göre niye yollasınlardı ki Acaba?

Maskenin, lastiklerini yanlardan başörtüsüne iğnelemiş kadın memur gördüm haberlerde.. Başka bir tasarım gerekli, tutturucu öğe kulak olmamalı, bu maskeyi takan kişi Vincent van Gogh da olabilir yani…

Artık bütün anılarımız, Maskeden Önce **(M.Ö.)**, Maskeden Sonra **(M.S.)** diye konuşulacak.

Haberlerde, katilin, hırsızın, tacizcinin gözü bantlı idi, şimdilerde ağzı burnu da maskeli daha bir eşgali belirlenemez haldeler…

Hızlıca başörtüsünü ağzına kapatan Teyze gördüm maskesizlikten ceza yememek için..

Eve maskeli hırsız girse, **"Virüüüs"** diye herşeyi bırakıp kaçacağım…

Bunalınca kuaförlere koşan kadınlar, evde saçlarını süpürge etmeye dönüştü. Meğer, makyajlarını, saçlarını kendi yapmaları daha bir hoş, çekici, doğalmış.

Erkekler için saç sakal beyazlarını hızlı şekilde kapatıcı, traş makinesi, reklâmları Kuaförlerin gizli müşterilerinin erkekler olduğunu ortaya çıkardı.

Apartman dış cephe izolasyonu için toplantı yapacakken, binaca kendi kendimize sosyal izolasyona girdik. Kendimi bina gibi hissediyorum.

İnternetten tanışıp gerçekte evlenmek, pandemi gerçeğinde de gerçekten tanışıp internetten evlenmek…

Anneler gününde anneye altın varaklı, simli boncuklu maske, kolonya, Babalar gününde babaya siperlikli şapka alacağız ve ev kapı koluna taze ekmek asacağız. Bayramda küçüklerimize maske ve eldiven dağıtacağız.

"Türk kadını mutfağa döndü" dedi bir doktor. Ne demek Türk kadını İngiliz kraliçesi bile mutfağa geçti. Ve hatta erkekler ev erkeği oldu, kadını anladı. İnsanoğlu ekmeğin formülünü buldu.

Uzay mekiğinde evlenme hayali gibi astronot kıyafetine benzer izolasyon tulumu ile evlendiler nikâh günü almış olanlar. Farklı evlenme hayalleri kurmayalım, başarısız versiyon gerçek oluyor bazen …

Ramazan bayramı evde bulamadığı için hırs yapıp, kurban bayramında bahşiş almaya gelen mahallemizin davulcusunu hatırlıyorum da, bu pandemi bayramında nasıl bir bahşiş toplama stili bulacak Acaba?

İlle de büyük adam olmana gerek yok, bilim insanı ol ve hatta bilim kurulu üyesi ol yeter…

HİÇ BU KADAR "ŞEY" YAPMAMIŞTIM

İNTERAKTİF KÖŞE

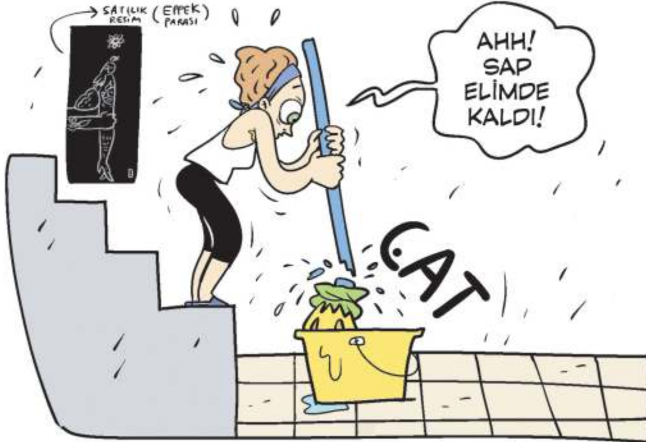
#ANNEMLE KONUŞMAMIŞTIM

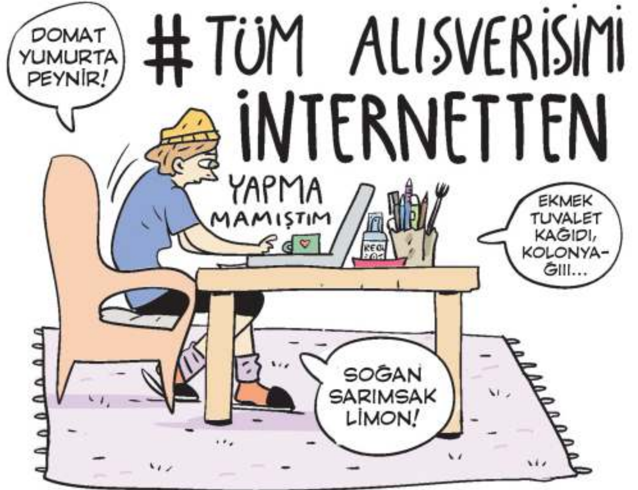
#SOSYAL OLMAMIŞTIM

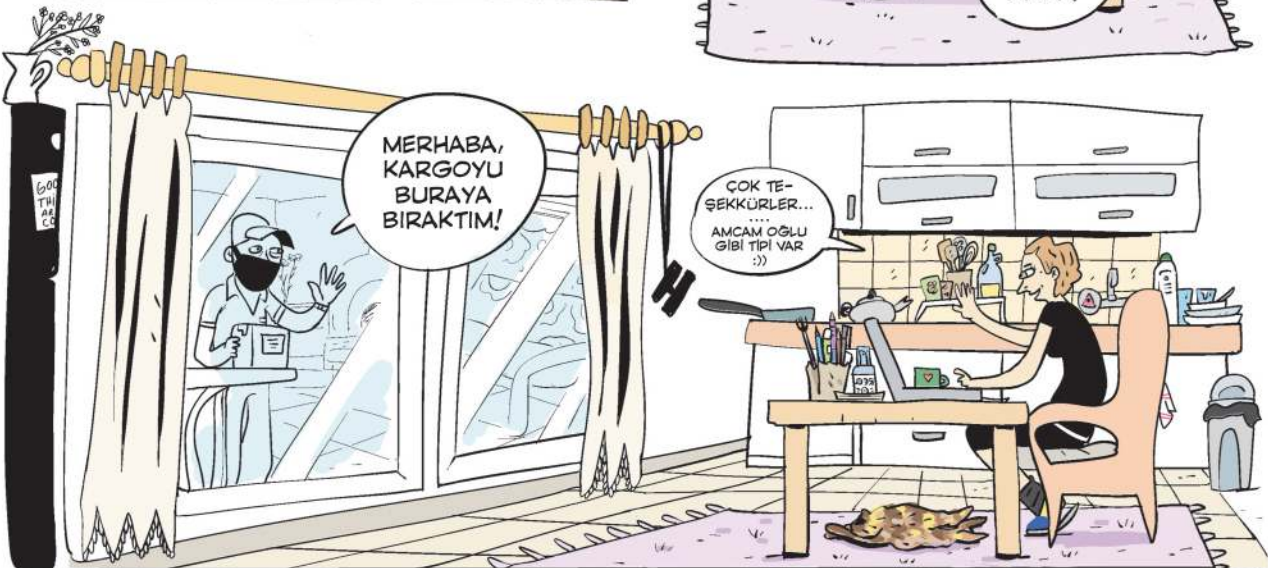

#TEMİZ OLMAMIŞTIM

#TÜM ALIŞVERİŞİMİ İNTERNETTEN YAPMAMIŞTIM

#SAĞLIĞIMA DİKKAT ETMEMİŞTİM

#KENDİME BU KADAR DÜRÜST OLMAMIŞTIM

BETÜL YILMAZ

KENDİ HAKKIMI ÇOK YİYORUM!

ASLINDA GÜZEL, AKILLI, ÇALIŞKAN KIZIM!

DAŞ GİBİ ÖN YARGILARIM VAR!

PİS KİNCİYİM!

YER YER AŞIRI TEMBELİM!

ŞEKİLCİ BİRİYİM!

AMA SAĞLIKLI, BAŞARILI, KENDİNİ İDARE EDEBİLEN BİRİYİM!

HAYVAN GİBİ EGO SAHİBİYİM!

#HİÇ, ÇOK ÜNLÜ TAKİP ETMEMİŞTİM

#HİÇ BU KADAR, PODCASTS DİNLEMEMİŞTİM

#HİÇ, İNTERAKTİF İŞ YAPMAMIŞTIM,

#Köşe bitince Ev yapımı cilt maskesi yapacağım bunu da hiç YAPMAMIŞTIM.

#SEN BU SÜREÇTE "HİÇ, NE YAPMAMIŞTIN?

Sen hiç, ne yapmamıştın? Fotoğrafın ile gönder çizeyiim, gönder ÇİZEYİM ↳ betulyilmaz17@gmail.com YA DA #betulyilmazi

KENDİMLE BEN

Katina Karanikola

Bahara girdik diye sevinirken, bahar havasından uzak, gezegenimiz yepyeni bir aşamaya girdi, feleğimizi şaşırdık. Artık rüzgarların nereden estiği belli değil. Bilimin bu kadar ilerlemesine rağmen ufacık bir virüs hayatımızı bir anda stop ettirdi veya kaplumbağa kadar yavaş ilerletiyor. Son yılların en büyük tehditiyle, bilim adamları dahil, karşı karşıya kalakaldık. Dünya barış zamanında, görünmeyen bir düşmanla, silahsız, adeta savaşıyor, büyük kayıplar veriyor. Bu savaştan galip çıkmak için çok fazla güç, irade ve azıcık ta zeka gerektiriyor. Savaşlarda insanlar sığınaklara sığınırlar, göçmenler daha güvenli ülkelere gitmenin yollarını ararlar. Bizim sığınağımız ise sadece ve sadece "Evimiz." Bilim kurgu filmini anımsatan inanılmaz günler yaşıyoruz. Bomboş sokaklar, maskeli, öcü gibi, az sayıda insanlar, yolda durdurup ateşimizi ölçen polisler, jandarmalar, siyahlara bürünmüş bekçiler. Son günlerde neyin nesi olduğunu, ne yaptıkların anlayamadığım kahverengili adamlar da türedi sokak sokak dolaşan. Çocukların sokağa çıkma yasağı sanıyorum tek doğru karardı, bunları görseler ömür boyu travmalarından kurtulamazlardı. Düne kadar sarmaş dolaş olduğumuz insanlardan korkar olduk, karşılaştığımızda şüpheyle bakıp üç dört adım geriliyoruz. Endişeleniyoruz, bizi neyin beklediğini bilmiyoruz, yarınımız, sevdiklerimiz için kaygılanıyoruz. Ve yapmamız gereken fırtınayı en az zararla atlatabilmek için savaşmak, kendimizi bulmak onu hayatta tutmak, korkuyu yenmek, geleceğe yönelik planlar yapmak için güç toplamak…. Dünyayı işgal eden, bizi korkutan, evlerimize hapseden Corona bizlere iyi bir ders vermeye geldi adeta. Nelere sahip olduğumuzu ve kıymetini bilemediklerimizi anlatmaya, şimdiye dek yapmadıklarımızı yapmaya zorlamaya geldi ve en önemlisi düşüncelerimizi, reaksiyonlarımızı, alışkanlıklarımızı değiştirmeyi ve ayak uydurmayı öğretiyor. Aramızda karşılıklı konuşmayı zaten unutmuştuk, son bir iki sene herkesin elinde telefon aynı evde kalanlar dahi sosyal medyadan yazışır olmuştu, dolayısıyla yeni dünyaya uyum sağlamak zor olmayacak.

Covid 19 dünyamıza tek başına gelmedi koluna, bizi evlerimize hapseden, eşi karantinayı da takıp getirdi. Karantina günlerinde "evde iki saat jimnastik yapıyorum, sigarayı bıraktım, abur cubur yemiyorum, on kilo verdim" demeyi çok isterdim amaaaa maalesef tam tersi oldu. Kanepelerin ortası çukurlaştı, arada bir dinlensinler diye kalkıyorum, aklım hep "ne yesem"de, evime hiç girmeyen çikolatalar, kuruyemişler artık evden çıkmaz oldu, haftanın en az üç günü kameraları açarak, eskiden yılda bir iki kez görüştüğüm arkadaşlarımla on line uzo içiyoruz ve hiç olmadığım kadar özgürüm. Sanıyorum hepiniz karantina günlerinin bitmesini iple çekerken bir tek ben mutluyum. İlk günler çok sıkılacağımı, bunalıma gireceğimi düşündüm, tam tersi oldu. Günler geçtikçe, kendimle baş başa kaldıkça, bedenen ve ruhen dinlendikçe karantinayı seviyorum. "Bütün gün ayaktayım"ın yerini "huzur, derin nefes, bol kitap okuma ve tembellik" aldı. Akşama hiçbir yükümlülüğüm yok, hafta sonu programı yok. Floksiyle yaptığım mecburi yürüyüşlerden ve evden her çıktığımda anahtarlarımı ve kapı kollarını sabunlamaktan hariç özgürlüğümü doya doya yaşıyorum. Öğlene kadar pijamayla oturmanın, sabah onda duş almanın, cam çerçeve silmemenin, kendimle baş başa kalmanın keyfini sürüyorum. Karantina bir çoğunuz için dayanılmaz ağır geçen günler…Şikayetler, yakınmalar hiç yardımcı olmayacak arkadaşlar. Her kötü olumsuz durumların olumlu bir tarafı muhakkak vardır. Artık zamanımız hiç olmadığı kadar bol. Yapmak isteyip te yapmaya vakit bulamadıklarımız için iyi bir fırsat. Yeni hobiler edinmek, balkonlarımız da bitki yetiştirmek, daha çok kitap okumak gibi… Kitaplar, içinde yaşadığımız zorlu süreci bir nebze olsun unutturuyor.

Yaza girerken, dondurucuda beklettiğimiz Avmlerden alış veriş yapmayı, kuaförlere gitmeyi, arkadaşlarla görüşmeyi, kahve içmeyi, jimnastik salonlarını, konserleri, sergileri, sinemaları, corona henüz aramızdayken, yavaş yavaş çözdürün deniyor. Günlük hayata dönerken virüs yakamızı bırakmış değil ki. Bence önümüzdeki yol henüz çok uzun. Dünyanın hiçbir yerinde son bulacağına dair vaatler verilemiyor, tarih belirlenemiyor. Covid 19 la ittifak eden aptallar AVMlerin açıldığı ilk gün, donsuz kalmış gibi, kapılarda kuyruklar oluşturdular,pazar yerlerinde iğne atsan yere düşmeyecek! Şaşırarak seyrediyorum. Aziz Nesin'i saygıyla anmadığım gün geçmiyor. Salakça davranışlarıyla virüsle işbirliği yapanlar benim gözümde savaş suçu işlemiş içimizdeki hainlerdir.

Şimdilik görünmez düşman saldırısından hayatta kalabilmek için virüs kapma kuyruklarından uzak, sadece evde kalalım. Zira bizim için başkaları savaşıyor. Bizler evlerimizin konforunda oturken hayatı ellerinde tutanlar, hayatlarını kaybetme pahasına, yorgunluk, uykusuzluk, virüs alma tehlikesini es geçerek, bizim için çabalayanlar var. Korkularını iyimserlikle örtüyorlar. Biraz daha dayanmak, bükülmemek için çaba harcıyorlar. Her gün saatlerce ölümcül virüsle temas ediyorlar. İlacı vermek, konuşmak ve hastanın elini sıkmak için oradalar. Birkaç saatlik fazla nefes için yalvaran gözlere bakanlar veya çaresiz gözünü kaçıranlar…. Fiziksel yorgunluktan hariç bir çok insan ellerinde öldükleri için psikolojik yükünü de taşıyorlar. Ve şimdi kimi kurtaracaklarını seçme zamanı. Sadece yaş ve ruh hali yaşam için bir kriter midir? Vicdanlarıyla büyük bir hesaplaşma… Hekimler ve sağlık elemanları SÜPER KAHRAMANLARIMIZDIR. Onlar sadece alkışlanmayı hak etmiyor. Onlara daha fazla yük olmamak için (bu da Zonguldak valisine gitsin) bir nebze nefes aldırmak için talimatlarına uyarak EVLERİMİZDE KALIYORUZ. Bu zor günlerde fedakarca çalışan , ailelerine, çocuklarına bulaştırırım korkusuyla yakınlaşamayan tüm sağlık ekiplerine SELAM OLSUN.

"karantina günleri"

fatima yıldız erkan
fatimayildizerkan@gmail.com

Selam. Karantina günleri nasıl gidiyor? Bu köşeyi çizdiğim tarih 2 mayıs. Karantinada 50. günüm. Evet 50 gündür evdeyim! Karantinaya girerken fevkalade kararlar aldım. Karantina sürecini muhteşem geçirecektim. Mesela sporumu hiiiiiiiiiç aksatmayacaktım.

Marketten gelenleri haliyle yıkıyoruz. Pirinç paketinide yıkadık. Meğer paket delikmiş ve baya bir su aldı!

Eyvah!! Ziyan olacak onca pirinç deyip önce yayla çorbası, pilav, sütlaç derken ortam esnaf lokantasına döndü. Nasıl? Edve 3 kişiyiz ve 4 gün yedik...

Mola

Feyhan Güver

Ezgi Aksoy
aksoyezgi@gmail.com

FELAKETİN GETİRDİĞİ

"Geçmişi kontrol eden, geleceği kontrol eder. Şimdiyi kontrol eden ise, geçmişi kontrol eder." **George Orwell**

"**Doğa olayları üstünde bir gücümüz olduğunu düşünmek, insanoğlunun geliştirdiği en büyük kibirdir.**" Daha düne kadar böyle diyordu **küresel ısınma karşıtı** muhafazakarlar. **Amerika**'da, **Avrupa**'da ve dünyanın geri kalanında küresel sermaye ve neo-liberalizm baronlarının ekmeğine kalalvi bir yağ sürüyorlardı.

Onlara göre insanın, tanrının yarattığı doğanın dengesini değiştirecek, o dengeye etki edecek gücü yoktu. İnsanlar, dünya üzerindeki diğer tüm canlılar gibi birer faniydiler ve burada sadece kendilerini gerçekleştirmek için bulunuyorlardı. Dünya ise, iklim ve tüm elemanlarıyla, bizden bağımsız olarak, kendi kaderini yaşıyordu sadece. Böylece iklim karşıtları, iklim değişikliği savunucularını "**kibir**"le ve "**büyüklük kompleksi**" ile itham ediyor ve yüz yılı aşkın bir süredir tek yaptığı doğanın dengesini değiştirmek olan kapitalistleri fani birer insan olarak, etkisiz elemana terfi ettiriyorlardı. Doğanın bir parçası olduğumuzu savunurken, boynumuzda bir madalyon gibi asılı kalıyordu "kibir" yakıştırması. Kim ne değilse, onunla yaftalanıyordu gene.

Bu propaganda, yıllarca barbar kapitalistlerin de en büyük savunması oldu. Bu propaganda, yani; "tanrının gücü karşısında insanoğlu zayıftır, insanoğlu tanrının planına etki edemez, ya da onu değiştiremez" propagandası... Bu da bizleri eylemlerimizin sorumluluğunu almaktan azade ettiği gibi, doğa talanına ve kapitalist yağmaya da çanak tutuyordu. Ne de olsa sadece olması gereken oluyordu! Sıcaklıklar artabilir, yüzyıllar içinde gene düşebilirdi. Denizler kirlenebilir, asırlar sonra yeniden temizlenebilirdi.

Binlerce yıldır bu böyle olmuştu ve gene böyle olacaktı... Bütün bu değişimlerin birkaç kuşağın ömrü kadar bir sürede, bizim yüzümüzden olmuş olmasına inanmak akıl dışıydı! Fundamentalistler bu propaganda ile bugünü, yani dolayısıyla geçmişi ve geleceği kontrol etmek istiyorlardı. Lakin kapitalist muhafazakarların planını korona bozuverdi!

Sadece iki aylık karantina ile atmosferde hatrı sayılır bir temizlenme gözlemlendi, Avrupa ve Asya'da hava kirliliği yüzde 35 ila yüzde 50 arasında azaldı. Yunuslar sahillere, yaban keçileri kasabalara indi, Venedik kanallarının çamur rengi akan suyu bile billur gibi berraklaştı. Ve tüm bunlar sadece iki aylık kontak kapama ile gerçekleşti.

Zoraki olarak kapattığımız kontak sayesinde fark ettik ki insanlar, davranışlarından sorumludurlar. Ve pek çok kötü gidişat, tersine çevrilebilir. Yaratılmış hasarla doğru orantılı olarak, ya tamamen iyileşebilir; ya da belli ölçüde iyi edilebilir. Zira bizler, etkisiz eleman değil, bizzat bu eylemin fiiliyiz. Ancak bunun idrakına varabilmek için de elbette, "**idrak yolları enfeksiyonu**"ndan muzdarip olmamak gerekiyor.

Jüstinyen Vebasından İspanyol Gribine: Değişimin Dinamiği

M.S. 540'lı yıllarda patlak veren ve yaklaşık olarak iki asır süren Jüstinyen vebasının on milyonlarca (bazı kaynaklara göre 100 milyon civarında) insanın hayatına mal olduğuna inanılıyor. Bu savı kanıtlayacak ya da çürütecek yeterli delil olmadığından, bilim

insanları ölü sayıları konusunda kesin bir şey söylemiyorlar. Lakin sonuçları gözlemlendiğinde, bu varsayımların gerçekten çok da uzak olmadığı düşünülüyor. Ortaçağ zaten bir gidip bir gelen veba salgınları ile şekillenmiştir.

Ortaya çıktığında kemirgenlerden insana bulaşan bir bakteri yüzünden meydana gelen bir salgın hastalık olduğu bilinmeyen veba, Avrupa'da milyonlarca can aldı. Henüz **bakteri** ve **patojen**lerden kimse haberdar değildi. **Tıp bilimi** ilerlememiş, hastalıklar ve salgınlar, **tanrının gazabı** kategorisinden çıkarılmamıştı. Felaketler ve her türlü doğa olayı karşısında insanlar, kendilerini etkisiz eleman olarak görüyor ve aciz hissediyorlardı.

İsanlar henüz "**salgın hastalık**" kavramından da haberdar değillerdi. Kendi davranış ve hareketlerinin hastalıkların yayılmasına etki edebileceği ya da aynı şekilde bazı başka davranış ve hareketlerin de hastalıkları engellenebileceğini, yayılmasını durdurabileceğini kavrayacak bir düşünsel olgunluk geliştirmemişlerdi henüz.

Aksine, her tür felaket "**Allah'ın işi**" olarak görülüyordu. İnsanoğlunun tanrının gazabından kaçmasının bir yolu yoktu. Ne de doğa olaylarını, salgın hastalıkları engelleyecek gücü vardı. Yani başka bir deyişle 6. yüzyılda insanoğlu, 21. yüzyıl fundamentalistleriyle aynı görüşü paylaşıyordu!

Dönemin güç ve nüfus sahibi kişilerinin, yönetici sınıfının, soyluların ve din adamlarının başlarına gelen bu felaketin Tanrının gazabı değil de, salgın bir hastalık olabileceği konusunda herhangi bir fikre sahip olup olmadıklarını bilmek neredeyse imkansız. Ancak bu bağlamda hiçbir söylem geliştirmedikleri söylenebilir. Aksine veba salgınları süresince bağnazlığı körükledikleri ve dolayısıyla "Tanrının gazabı" düşüncesinin daha da arttığı, korkunun toplumları paralize ettiği bir gerçek.

Veba salgınlarının ardından **tıp bilimi**, ortaçağın ardından da **aydınlanma çağı** geldi elbette. Ancak bunun için veba salgının M.S. 540'lı yıllardan 1350'li yıllara kadar, 800 yıl gibi bir süre boyunca defalarca gelip gitmesi ve milyonlarca insanın canına mal olması gerekti. Başka bir değişle, insanoğlu öğrendi öğrenmesine ama; bu ne kolay, ne de çabuk oldu.

O düşünsel dönüşüm gerçekleştiğindeyse insanlık, hastalıkların doğrudan ilahi güçler tarafından gönderilen birer felaket değil, nedenleri ve sonuçları

olan birer tıbbi reaksiyon olduğu gerçeği ile kalakalmıştı. Bir milenyuma hükmeden mentalite nihayet bel kemiğinden çatlamış, devinimini tamamlamış bir ağaç gibi yere serilmişti. Veba ile 10 bin yıllık "tanrının gazabı" inanışını yıkan insanlık, **İspanyol Gribi**ne eli sağlam girdi. Ancak patoloji ve virüs biliminde gerçekleşen çığır açıcı gelişmeler bile onu gelmekte olandan koruyamayacaktı.

İspanyol gribi salgını gelip çattığında insanoğlu virüsler ve patojenler konusunda bilgi sahibiydi. Tıp bilimi ilerlemişti; birkaç on yılda birkaç bin yılda alınamayan yol katedilmişti. Bu sefer de insanoğlu, daha ne kadar çok şey bilmediğinin farkında değildi! Kitabı bitirdi, tıbbın sonuna geldi sanıyordu.

Salgının ilk dönemlerinde günlük faaliyetlerini sürdürmüş, toplu mekanlarda bulunmuş, toplu ibadetlere ara vermemiş ve tiyatro ya da konser gibi sosyalleşme eylemlerinden geri durmamışlardı. Zira tıbba fazlasıyla güveniyor ve bilim adamlarının kısa sürede bir aşı bulacağına inanıyorlardı. Bu inancın bedelini ağır ödediler. İki yıl süren salgın boyunca milyonlarca insan hayatını kaybetti. Ve milyonlarcası da salgının getirdiği ekonomik ve psikolojik yıkımla mücadele etmek zorunda kaldı. Çoktan unutulmuş olan salgın hastalık tehditi modern dünya insanlarının zihinlerine bir kez daha girmiş ve bilinçaltında uyumakta olan en kadim korkuyu uyandırmıştı; "**ölüm korkusu**"nu.

İspanyol gribi ve gribin etrafında şekillenen dünya savaşları, toplumları derinden etkiledi. Edebiyat; kayıp, psikolojik travma, stres gibi kavramlarla insanoğlu nasıl başa çıktı onu anlatmaya başladı. Kıyamet sonrası külliyatı doğdu. İspanyol gribi ve 1. Dünya Savaşından sonra kadın hakları yükselişe geçti ve onu diğer toplumsal hareketler takip etti. Ama en önemlisi de, insanların hayata bakış açıları değişti. O nedenledir ki 20. yüzyıl insanı, kendini bağnazlıkla mücadeleye adadı.

İnsanoğlunu karanlıktan kurtarıp bilimin ışığında yüzüne ayna tutulmuş bir canlıya döndürmeye adanmış bir yüzyıl, 20. yüzyıl... Velakin durmadan dağılıp kurulan şu alemde, hiçbir şey kalıcı olamıyor, zamanın yıkıcılığıyla hiçbir şey baş edemiyordu. **Akıl çağı** bile! 20. yüzyılın iyimserliği ve bilimciliği yerini yeniden yükselen bir fundamentalizme bırakırken buldu bizi korona salgını...

Zamanın Ruhu ve Döngüselliği

Bugün insanoğlu salgın hastalıklar karşısında hala emekleme evresinde. Aşısı geliştirilmiş, ya da tedavisi literatüre girmiş salgın hastalıklar kontrol altına alınabiliyor ve insanlık için yaygın birer tehdit olmaktan uzaklar. Her yeni virüs, potansiyel birer pandemi adayı. Herhangi bir virüsün birkaç yıl içinde insanoğlunu yeryüzünden silmeyeceğinin hiçbir garantisi yok. Bilim insanları küresel iklim değişikliğinin karşımıza daha pekçok virüs salgını çıkarabileceğini haykırıyor.

İnsanlık böyle bir varoluş içerisindeyken, kapitalizmin değirmenine su taşıyan fundamentalistler, bugünü, geçmişi ve geleceği; devri çoktan kapanmış bir düşünce biçimi ile kontrol etmenin peşindeler. Virüsler üzerinde de tıpkı küresel iklim değişikliği gibi etkimiz olmadığına inandırmak istiyorlar bizleri. "**Tanrının gazabı**" kartını oynuyorlar. Faniliğimizden ve küçüklüğümüzden dem vuruyorlar.

Doğayı iyileştiremeyeceğimize, salgınları kontrol altına alamayacağımıza, hastalıkların sadece ve sadece tanrıdan geldiğine, bu konuda hiçbir şey yapamayacağımıza, bütün bunların geçmişte de böyle olduğuna ve gelecekte de böyle olacağına inanmamızı istiyorlar. Düşünsel düzlemde bizi felç etmek ve kontrol etmek derdindeler. 21. yüzyıldan M.S. 6. yüzyıla çıkan kestirme bir yolun arayışına girmişler. Akıl çağını ve bilimin kazanımlarını unutturup bizi bağnazlığın kollarına atmak istiyorlar. Ve kuşkusuz ki tıpla, bilimsel nedensellik ilkesi ile, bilimle bağını koparmış toplumlar ne bu hastalıktan, ne de bu düşünsel erezyondan güçlenerek çıkabilecekler. 4. Dünya Savaşını taş ve sopalarla yapmak istemiyorsak, bilime kulak vermeli ve kapitalist muhafazakarlara kulak tıkamalıyız. Bunun başka bir yolu yok.

Neticede sadece bir mürşit vardır, o da bilimdir!

ASLA YALNIZ DEĞİLSİNİZ!

Eda Pera Küçük

edaperakucuk@gmail.com

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu genel sekreteri Fidan Ataselim tüm dünyada bulaşıcı hastalık korona yüzünden olağanüstü durumların ilan edildiği şu günlerde kadınların asla 'neden' yalnız olmadıklarını anlattı.

Koronalı günlerde kadına yönelik şiddetin dünya genelinde de Türkiye'de de arttığı verileri ile karşılaşıyoruz. Size gelen başvurularda bir farklılık var mı, gözlemleriniz neler?

Olağan koşullarda ve tüm verilerde kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin en çok yaşandığı yer evlerdi. Çünkü evler sadece dört duvar bir mekan değildir. Evlerin politik bir anlamı vardır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en belirgin olduğu ve rollerinin yeniden üretildiği yerlerdir. Ve kadınlar için onlara yönelen şiddetten kurtulmanın önemli bir yönü o evlerden çıkmak şiddet ortamından uzaklaşmaktır. Şimdi korona virüsüne karşı alınan tedbirlerden karantina kadınlar için ayrıca risk arttırıyor. Şiddet eğilimli, uygulayan, uygulama ihtimali olan erkeklerle kadınların ya da LGBTİQ+'ların aynı ortamda kalması zorunluluğu var. Öngörülebilir bir durum olarak ev içi şiddetin arttığına tanıklık ediyoruz. Bize gelen başvurular da arttı. Kadınlar haklarını soruyor ve ekliyor bu koşullarda da yararlanabilir miyim diyor. Ev içerisinde şiddete tanıklık eden öğrenciler arıyor fakat, tereddüte düşüyorlar. Şiddet uygulayan babası ve anneleri arasında virüs mü şiddet mi gibi bir ikilemde kalıyorlar. Kadınlar mercilere başvurduklarında yeterli desteği alamadıklarını hatta ulaşmakta güçlük çektiklerini anlatıyorlar. 11 Mart'tan itibaren 20 günde 21 kadın cinayeti işlendi ve 13'ü evlerinde öldürülen kadınlardı. Şiddet artacağını, korona ilk Wuhan'da baş gösterdiğinde, biz de biliyorduk. Fakat virüse karşı da bütünlüklü tedbirler alınmadığı gibi kadınlar için acil önlem paketi yayınlanmadı. Hala tek bir kadınlar için alınmış önlem yok. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği var ve bu koşullarda derinleşiyor.

Evet dediğiniz gibi Fransa, İngiltere, İtalya, Avusturya gibi ülkelerde kadınlar ile ilgili çeşitli önlemler alındığını görüyoruz. Maske 19 parolasından, 7/24 kadınlara özel çağrı ve danışmanlık hatlarına, yeni yasal düzenlemelerden, tüm otellerin kadınlar için açılmasına kadar. Peki Türkiye'de #KoronaGünlerindeKadınlarİçin alınması gereken önlemleri nasıl sıralarsınız?

Virüsten korunmak için herkese evde kalma çağrısı yapılıyor. Evde kalma hakları ellerinden alınan tüm çalışanlara ücretli izin verilmelidir. İşten çıkarmalar süresiz yasaklanmalı. İşçiler işsizlik maaşından daha az sözde ücretle ücretsiz izin sefaletine mahkum edilmemeli. Yaşam hakkımız, sağlıklı olma hakkımız, virüsten korunma hakkımız eşittir. Fakat yaşadığımız tüm bu eşitsizlikler ve çelişkiler korona günlerinde daha belirginleşiyor ve kitlesel kıyımlara yol açabilir.

Mevcut eşitsizliklerden biri olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin varlığı bilinci ile kadınlar için ayrıca yapılması gerekenler şunlardır:

-6284 sayılı kadını şiddetten koruma kanunu ve İstanbul sözleşmesi etkin uygulanmalı. Kamu spotu, canlı yayın, eğitimler yapılmalı.

-Kadınlar için ayrı bir çağrı ve destek hattı olmalı. Mevcut hatlar da 7/24 çalışmalı aksama olmamalı. Yaygın duyurusu yapılmalı.

-Kadınların haklarına erişimi kolaylaştırılmalı. Başvuru, belge gönderme, çağırma gibi iş ve işlemleri kadınlar dijital ortamda yapabilmeli. Bu yönde diğer tüm alanlarda olduğu gibi kadınlar için de yeni sistemler geliştirilmeli.

İstanbul Sözleşmesi:
1. Önleme
2. Koruma
3. Kovuşturma
4. Politika

Şiddet, koronavirüs tedbirleri bahanesiyle normalleştirilemez

KADINMECLİSLERİ

-Koronanın kolluğun görevini etkin uygulamaması için bir bahaneye dönüşmemesi gerektiği gibi bu dönemde üçüncü kişilerin şiddet ihbarları titizlikle ele alınmalı.

-Mevcut sığınma evleri korona tedbirleri kapsamına uygun olmalı. Kadınların sığınma ve barınma ihtiyaçları doğrultusunda asla bir öncelik sonralık sıralaması yapılmamalı. Her ihtiyacı gidermek üzere tüm boş binalar, turizm yerleri kadınların kullanımına açılmalı.

-Tüm yargı ve infaz süreçlerinden kadınlar haberdar edilmeli. Aksama olmamalıdır. Fakat bunla ilgili tam aksi durumlarla karşılaşıyoruz daha sonra anlatacağım.

-Tüm yetkililer ev içerisindeki işlerin kadınların omuzlarına yıkılacağı bu günlerde eşitlikçi bir iş bölümünü teşvik etmeli, bu yönde duyurular yapmalı.

-Kayıt dışı çalışan ve göçmen kadınlar için ayrı mekanizmalar geliştirilmeli, duyuruları yapılmalı. Tüm kadın çalışanlar için ayrıca önlemler alınmalı. Sağlık çalışanı kadınlar için de ayrıca koruyucu önlemler alınması şart. Biz bunu anlatmaya çalışırken bir sağlık çalışanı kadın arkadaşımızın başka bir sağlık çalışanı tarafından şiddete uğradığını görüyoruz. Konunun ne kadar önemli olduğu sonuçları ile karşılaşmasak keşke.

Şu an tek bir yetkili kadınlar ile ilgili alınan yeni bir önlem yok. Var olan haklara erişim zor, uygulamadan derin aksaklıklar ayrımcı şekilde sürüyor.

Kadınların hakları neler? Kadınlara ne önermek istersiniz?

Yalnızlaştıklarını, çaresiz hissettiklerini, endişeye kapıldıklarını ve tereddüte düştüklerini biliyorum. Sakın bunları bilmeden konuştuğumu düşünmesinler, her bir zorluğu birlikte göğüslüyoruz. Ama şunu bilsin ki kadınlar bizler bir arada bastıracağız ve haklarımızı er ya da geç alacağız. O engelleri olabildiğince kaldıracağız. Yılmak zamanı yok bize sevgili kadınlar demek isterim. Bunları da atlatacağız birlikte.

-Tüm olumsuzluklara rağmen acil durumlarda 155 polis imdat, 156 jandarma imdat, 183 bakanlık sosyal destek hatlarını, baroları, adli yardım bürolarını mutlaka arayın. Tüm bu süreçlerde mutlaka kadın örgütlerine başvurun.

-Üçüncü kişilerin ihbarı önemlidir. Bir acil durum planınız olsun. Arkadaşınızla aranızda bir parolanız olsun. İşaret ya da cümle ya da kelime. Parolanız aracılığı ile siz polisi arayamıyor durumdaysanız da arkadaşınız sizin yerinize arayabilecektir.

-Şiddet oluştuğunda izi varsa, tehdidin bir mesajı varsa fotoğraf çekebilir, fotoğrafın tarihi de görünüyor mu diye kontrol edersiniz. Darp raporunuz yoksa da korunmanız gerekir 6284'e göre ama yine de olabiliyorsa darp raporu almanız iyi olur. Polis size eşlik edecektir.

(Maske, eldiven, gözlük istemeyi unutmayın.)

-Şiddet uygulayan kişiyi uzaklaştırabilirsiniz. Gidecek yeri yok ki diye düşünmeyin bir yer bulacaktır. O konu devletin sorumluluğundadır. Yaşam hakkınızdan önemli olamaz hiçbir şey.

-Sığınma evine gitmek istediğinizi söyleyebilir ve çocuklarınızla da birlikte gidebilirsiniz.

-Şiddet uygulayanın silahına el koydurabilirsiniz hatta kamu personeli olsa bile.

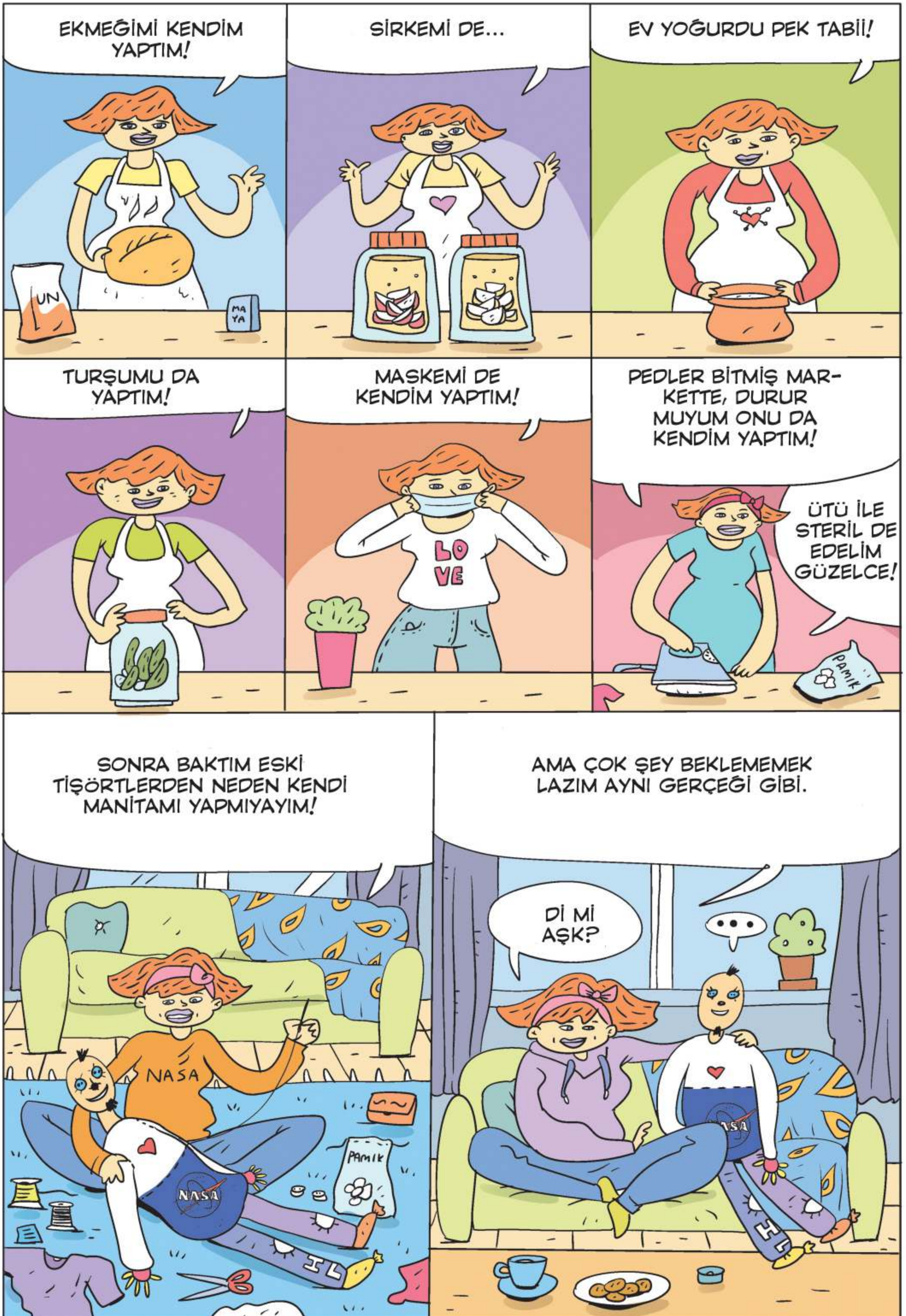
-Geçici maddi yardım talebinde bulunabilirsiniz, bunun için asla çekinmeyin.

-Her nereye başvurmuşsanız, aramışsanız 6284 sayılı yasadan yararlanmak istediğinizi söyleyin mutlaka.

Evet Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu genel sekreteri Fidan Ataselim öncelikli olarak şiddet ve benzeri durumlar içerisinde kalındığında koronanın bizlere bir bahane olarak sunulmaması gerektiğini anlattı. Unutmayın ki birbirimizle dayanışma içerisinde olursak, arkadaşlarımız, komşularımız, yahut hiç tanımasak da sesini işittiklerimiz için gözümüzü kulağımızı açmalıyız.

KENDİM YAPTIM

BETÜL YILMAZ

Aspie Güncesi 6...

Meltem Arıkan

Herkesin evde oturmak zorunda kaldığı şu aylarda, ben de Leamington'da kalakaldım. Sadece kalakalmak ile kalmadım, bir de corona virüsü kaptım. Neyse ki ben şanslıyım çünkü hastalık sürecini hastanelik olmadan ve çok ağırlaşmadan atlatabildim. Gerçi üstünden haftalar geçmesine rağmen hala yorgun ve halsiz hissediyorum.

Rüya gibi, huzur içinde yaşadığım Elan Valley'den sonra bu karmaşık ilişkili dünyaya dönmek benim için büyük bir şok oldu ve bu şok daha sonra kabusa dönüştü. Neyse ki bu süreçte otizm merkezinden her onbeş günde bir benimle görüşen klinik psikoloğum ve onun önerisi ile her hafta görüntülü görüştüğüm psikoloğum sayesinde kendimle ilgili ve bir aspie kadın olarak hayatım boyunca kendimi nasıl maskelediğim ile ilgili çok şeyler öğrendim ve öğrenmeye devam ediyorum. İşte bu süreçte öğrendiklerimi sizinle buradan paylaşacağım.

Öncelikle aylardır kafamı kurcalayan bir durum vardı, nasıl oluyor da ben her geçen gün, her krizin ardından sanki daha da otistik oluyordum. Daha da otistik olmak mümkün değilken, nasıl oluyordu da ben yeni yeni belirtiler keşfediyordum. Yıllardır unuttuğum ya da başa çıktığımı düşündüğüm, beni zorlayan koşulların hepsi hortlaklar gibi canlanmış, üstüme üstüme geliyordu. Acaba rol mü yapıyordum?... 52 yaşında olmama rağmen kendimi beş yaşında karanlık bir kuyu kaybolmuş hissediyorum. Her an kolayca kendine zarar verebilen, bu dünyada var olmaktan hemen vazgeçebilen… Meltem yok olmuştu. Ona ve onun aklına ulaşamıyorum… Peki ama bu nasıl ve neden oluyordu? Nasıl oluyordu da ben kimi zaman kolayca karanlık bir kuyuda kaybolup, her şeyden vazgeçip kendime zarar veriyordum. Bu halin içinde yaşarken bile inanılması ve baş edilmesi hiç kolay bir durum olmadığını ise, yaşadıkça daha da net anlıyordum…

Şu yedi sene içinde yaşadığım travmaları artık ben bile yazmaktan sıkıldım. Ama bugün bu durumda olmamın, bir aspie olarak yaşadığım travmalarla da çok ilgisi olduğunu öğrendim. Otizmini benim gibi çok iyi maskeleyebilen, kariyerinde başarılı ve benim gibi çok geç yaşta teşhis konan kadınlarla yapılan araştırmalar göstermiş ki, bizim bu maskemiz bazı durumlarda bize rağmen yerle bir oluyormuş. Bu yerle bir olma durumlarında, bizler kendimizin bile tanımadığı ama hep sakladığı o otistik tarafımızla kalakalıyormuşuz. Kalakalıyoruz çünkü ne yazık ki biz de onu çok iyi tanımıyoruz. Kalakalınca da bir anda kimliğimiz yok oluveriyor ve karanlık bir kuyu…

Yapılan araştırmalar benimle benzer durumlar yaşayan kadınların tecrübelerini üç adımda değerlendirmişler.

Birinci adım: Bilgisizlik ve anlayış eksikliği. Bunun yaşanmasının en büyük nedeni profesyonellerin inançlarına ve bilgi eksikliğine karşı hastaların tecrübeleri. (Asperger'in menopozu nasıl etkilediği…) Bu konu ile ilgili ilerlemenin önündeki engeller… (Hala yetişkinlikte tanı konan otizmli kadınlarla ile ilgili yeterli araştırmanın olmaması gibi…) Bu konudaki profesyonellerin bile yeterli bilgiye sahip olmaması nedeni ile otizmlilerin yaşadığı sıkıntılar.

Bu bilgisizlik ve anlayış eksikliği nedeniyle biz aspie kadınlar sadece maskelemeyi değil, farklılığımız nedeniyle, kendimizi çoğunlukla yetersiz gördüğümüz için de, içinde yaşadığımız suçluluk ve yetersizlik duygusu ile mücadele etmek için rus bebekleri gibi iç içe kimliklerle yaşamayı, kimi zaman güvendiğimiz kişiler tarafından bize biçilen elbiselere adapte olmayı, bukalemun gibi ortama adapte olmayı öğreniyoruz. Bunun maliyetini ise fiziksel hastalıklar, yanlış anlaşılmalar, bitmeyen sorgulamalarımız, bitmeyen mutsuzluklarımız, yargılar ve hep içimizdeki büyük boşluğu kapatmaya çalışmanın ruhsal bedelleriyle uğraşarak geçiriyoruz. Yıllar yılları izledikçe bedeller bedelleri besliyormuş ne yazık ki, bizler bunu çok geç yaşlarımıza kadar fark edemiyoruz…

İkinci adım: Maskenin parçalanması ve işlevsel uyarlanma süreci. Maskenin parçalanması ile kişinin kimi zaman yaşarken farkında olmadığı işlevsel sorunları ile yüzleşmek zorunda kalması, duyularını ajite eden durumları eskisi gibi rahat kontrol edememeye başlamasına neden oluyor. Bir anlamda daha kırılgan, daha savunmasız ve ne yapacağını kimi zaman bilemeyen, kendisine adapte olma süreci olarak adlandırılıyor.

Bu adımı tetikleyen etkenler ise şöyle belirtilmiş: Menopoz otistik tavırları güçlendirir. Menopoz sonrası orta yaş krizi. İlişki ve iletişim problemleri. Yoğun duyu algılamaları ve bu algıları kontrol edememek. Olumsuz duygusal durumlar ve yoğun stres altında kalmak. Olumsuz uyku, kişisel bakım, sağlık tutumları.

Hayatımın sadece son 8 yılına baktığımda, burada belirtilen maddelerin çoğunun hayatımda süregiden gerçekler olması, sanırım her geçen gün benim maskelememi zorlaştırarak en sonunda da maskenin tamamen parçalanmasına neden oldu. Bu parçalanma süreci belki de hala devam etmekte… Bu süreç hiç kolay değil, kimi zaman ruhunuz, kimi zaman kalbiniz, kimi zaman tüm hücreleriniz acıyor, ama aynı zamanda hiç bilmediğiniz bir özgürleşmeyi de tanımanıza neden oluyor.

Üçüncü adım ise destek bulmak: İhtiyacı olanı dile getirmek ve bununla ilgili olarak rutin oluşturmak. Konuyla ilgili kaynakları ve tavsiyeleri takip etmek. Konuyla ilgili uzman kişilerden yüz yüze yardım almak (terapi gibi) İki yönlü iletişim ve bireysel farklılıkları kucaklamayı öğrenmek…

Sanırım ben üçüncü adımın içinde ilerlemeye çalışıyorum. Benim durumumda kimi zaman ikinci ve üçüncü adım çok iç içe ilerliyor.

Bu sürecin bana en büyük getirisi, bir çocuk heyecanıyla her şeyi yeniden değerlendirmeye tüm kalbimle açık olmayı öğrenirken, bir yandan da hayatımın geri kalanını yeniden, kendimi kendimden saklamadan, hiç kimseye tabi olmadan ve hiç korkmadan tekrar yapılandırma şansı vermiş olması oldu. Bu durum benim için ürkütücü, o nedenle tabii ki panik yaşıyorum, ama bu paniği içimde filizlenen heyecana sahip çıkarak ve aldığım psikolojik desteklerle aşmaya çalışıyorum.

İpek Özsüslü

umut...

KARANTİNA ZAMANINDA AŞK

Korona pandemisi ve toplumsal cinsiyet körlüğü

Korona pandemisi bir virüsten öte toplumun tekrar yapılandığı, aile dinamiklerinin de kökünden etkilendiği bir kriz haline geldi. Covid-19'a karşı bir aşı bulunsa bile, bu krizde en savumasız halde bulunan ve en fazla zarar gören kadınların yaşadığı eşitsizlikleri gidermek çok daha kapsamlı politikalar gerektirecek. Yaklaşık son 1.5 aydır çoğumuzun evlerde karantinada olduğu bu dönemde kadınların bu krizden nasıl etkilendiğini sormazsak, hatta bunun için devlet politikaları üretmezsek cinsiyet körlüğü içinde pandeminin yarattığı virütik salgın dışında doğurduğu diğer krizleri görmezden gelmiş oluruz.

Toplumsal cinsiyet körlüğü en basit tanımıyla kadınların ve erkeklerin üzerine empoze edilen rollerin ve sorumluluklarının belirli sosyal, kültürel, ekonomik ve politik yapılar içinde var olduğunu ve toplumsal cinsiyeti göz önüne almayarak yaklaşmanın sadece mevcut eşitsiz sistemin devamını sağlayarak gerçek bir çözüm üretemeyeceğini söyler.

Uzun lafın kısası kadınların ihtiyaçlarını düşünmeden virüsle mücadele edersek, kadınların bu dönemde yaşadıkları haksızlıkları, şiddeti ve sömürüyü görmezden gelmiş oluruz. Bir virüsün de toplumsal cinsiyet boyutu olur mu demeyin, evde oturduğumuz bu dönemde kadınlara yönelik fiziksel ve psikolojik şiddet arttı, kadınların ev içindeki iş yükü katlandı, işten ilk çıkarılan ve gelirsiz kalanlar arasında yine en güvencesiz halde çalışan kadınlar oldu, istenmeyen gebelik yaşayan kadınlar ve halihazırda doğum yapmak üzere olan kadınların doktorlara erişimleri kısıtlandı ve ailelerin gelirleri düştükçe ilk olarak kız çocuklarının eğitimlerine ara verilmeye başlandı.

Dünya Bankasının bu konuyla ilgili yayınladığı raporlara bakınca COVID-19'un toplumsal cinsiyet boyutu detaylı bir şekilde göz önüne serilmekte. Araştırmalarında Dünya Bankası özellikle ekonomik anlamda kadınların yaşadıkları ve yaşayacaklarına dikkat çekmekte:

-Ev içi iş dağılımında özellikle çocuklu ailelerde kadınlar zamanlarının daha fazlasını ev işi ile geçirmekte, evden çalışmak zorunda kalan kadınlar hem ev içi sorumlukları hem de iş yeri sorumlulukları altında sıkıntı yaşamakta. Bu durumda olan bazı kadınların ilerde iş piyasalarından çekilmeleri beklenmekte.

-Aile gelirinin azaldığı bu dönemde özellikle dezavantajlı ailelerde gıda tüketiminde kadınlar ve kız çocukları erkeklerin daha fazla beslenebilmesi için kalori alımlarını azaltmakta.

-Özellikle kalkınmakta olan ülkelerde kadınların çoğu enformel ve kırılgan sektörlerde çalışmakta ve işçileri koruyan devlet politikalarından yararlanamamakta. Bu kadınların ekonomik krizden daha fazla etkileneceği, gıda fiyatları arttıkça katlanarak zarar görecekleri öngörülmekte.

-Düşüşe geçen ekonomilerde perakende ve turizm gibi kadınların daha fazla temsil edildiği meslek gruplarının diğer sektörlere göre daha olumsuz şekilde etkilenerek işten çıkarmalar çoğalmakta, kadınların da işsizlik oranları bu sektörlerle birlikte artmakta.

-Rapor ekonomik koşullar dışında aynı zamanda kadınlara yönelik şiddetin artışına da dikkat çekmekte. Devletin kaynaklarının COVID-19 ile mücadeleye ayrıldığı bu günlerde şiddet gören kadınları korumak için gerekli kaynakların gerekli miktarlarda ayrılmama tehlikesi olduğu vurgulanmakta.

- COVID-19 ile mücadelede kadın sağlık çalışanlarının yaşadığı şiddet ve virüsün bulaşma olasılıkları üstünde de durulmakta. Mesela, en fazla etkilenen ülkelerden biri olan İspanya'da sağlık görevlileri arasında hastalananların %72'si kadın. Bunun sebebi hemşirelik gibi acil ve yoğun bakımda hastalarla birebir ilgilenenlerin kadın olması.

UN Women'in koronavirüsün kadınlara etkileriyle ilgili paylaştığı verilerde çoğu Avrupa ülkesinde kadınlara yönelik şiddetin en az %30 oranında arttığı gözlemlenmekte. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun verilerine göre sadece Mart ayı içinde Türkiye'de en az 29 kadın cinayeti işlendi ve 9 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulundu. Karantina döneminin başlangıcına denk gelen 11 Mart ile Mart sonu arasında en az 20 kadın cinayeti gerçekleşti.

Tüm bu raporlar ve kendi ülkemizde yaşadığımız ve yaşamakta olduğumuz tecrübeler doğrultusunda Covid-19 pandemisyle mücadelenin bir virüsü yok etmekten öte toplumsal cinsiyet körlüğü içermeyen kapsayıcı bir devlet politikası gerektirdiğini açıkça söyleyebiliriz. 6284 sayılı kanun ve ilk imzacılarından olduğumuz İstanbul Sözleşmesi gibi şiddete yönelik önlemler içeren yasaların ve sözleşmelerin uygulanması, şiddet gören kadınlar için sığınakların arttırılması ve acil yardım mekanizmalarının bu kriz döneminde düzenlenmesi son derece önemlidir. Çıkarılacak herhangi bir ekonomik paketin de kadınların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak yapılması gerekir. Toplumsal cinsiyet körlüğü içinde yaratılan planlarla virüsü yok etsek bile kadınların yaşadığı şiddet ve eşitsizlik pandemisini yok edemeyiz.

KÖ
TÜ
KIZ

Ramize
Erer

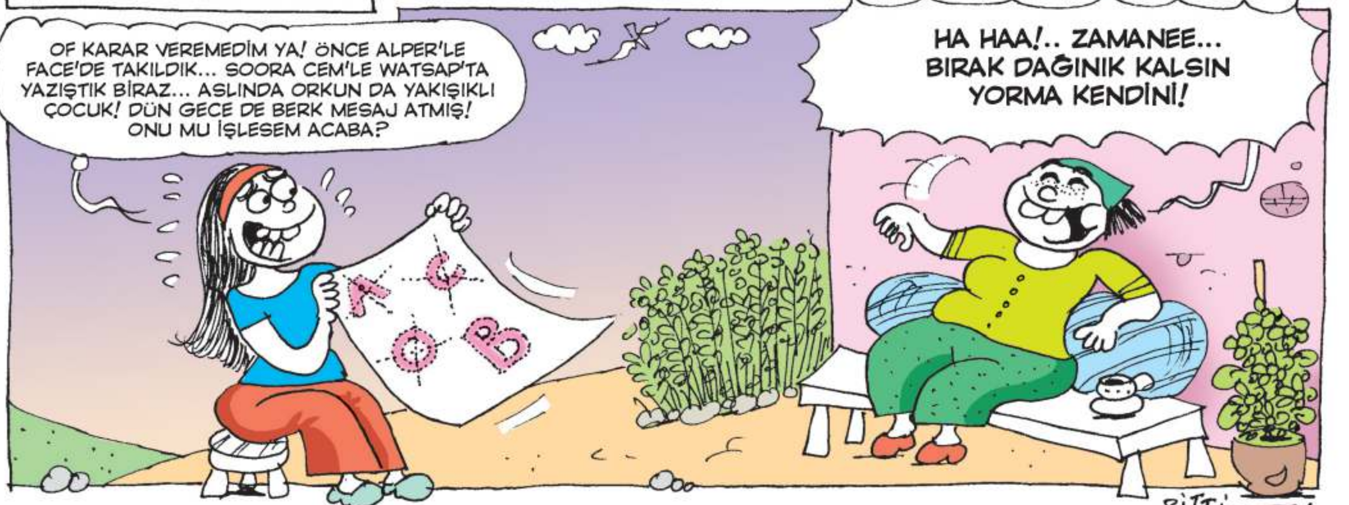
Nakış

Feyhan Güver

yaseminolur@yahoo.com Yasemin Olur

Hayata Dikiz

"Her çocuğun kalbinde kendinden daha büyük bir çocuk vardır
Bütün sınıf sana çocuk bayramlarında zarfsız kuşlar gönderecek."

Ece Ayhan

"-Babam beni dövdüğü için herkes beni dövüyor ama sorun değil. Onu öldüreceğim!
-Ne babanı mı öldüreceksin?
-Onu içimde öldüreceğim, birini sevmeyi bıraktığında içinde ölmeye başlar."

Şeker Portakalı

Çalışma odamın penceresinin yanında bir koltuğum var. Hayatımın çoğu o koltukta geçiyor. O koltukta okuyorum, yazıyorum. Yazma olayı ciddiye binerse -yani yazılanların artık kayıtlara geçeceği bir aşamaya gelirsem- masama geçiyorum. Koltuk ve masam arasında geçen hayatımda tek hareketli şey yürümek ve koşmak. Sanırım spor yapmasam çoktan tekli yeşil koltukta büyüyen dev bir su muhallebisine dönüşmüş olurdum. Çok şükür ki bir su muhallebisi değilim. Kendi çapında bir 21. yüzyıl münzevisiyim. Malum, şimdinin münzevileri dağlardaki mağaralara çekilecek ortam eksikliğinden muzdarip. Dağların uzaklığında, yüksek binaların yüksek katlarına sığınmak da şehirli münzevi için bir alternatif sunuyor. Ben de bunu tercih ettim. Evde ve huzur içindeyim. Seviyorum hayatımı. Sonuçta ben seçtim. Pencere önünde oturup, okurken filan yorulduğum zamanlar kafamı kaldırıp gökyüzüne baktığım olur. Çünkü ben denizi çok severim. Şair sözüne de itibar ederim. Her ne kadar aralarından biri "aldanma şair sözü elbette yalandır" dese de ben şairlere inanırım. Yalanlar bazen en hakiki gerçeklerden daha sağlam gelir bana. He işte ne diyordu bir mahpus şair: "Görmek istersen denizi/ Yukarıya çevir yüzü/ Deniz gibidir gökyüzü/ Aldırma gönül, aldırma." Şimdi böyle yazınca da kendimi hapiste hissettiğimi düşünmeyin. Dedim ya benimki bir tercih. Olur öyle bazılarına. Gökyüzü de yorarsa beni, bakışlarımı tam karşımdaki binaya indiririm. Bakışlarımı bir modern zamanlar fotoğrafı gibi gözüken dairelerde gezdirmeye başlarım. Dikizci değilim. Evlerin kutu kutu üst üste dizilmesini izlemeyi seviyorum. Ne çok hayat var diyorum ve hepsi tam karşımda bir düğün pastası gibi dikilmiş. Üst üste yığılmış hayatlardan birer parça alabilirsem bu hoşuma gider. Sonuçta ben de birtakım hayatların varlığına sığınarak güçlenirim. Başka yaşamların varlığı can verir bana. Yaşamın olağan akışında devam etmesi içimi ısıtır. İçinde ben olmasam bile hayatın bir yerlerde akıp gittiğini bilmek güzel.

Bir blok, baştan aşağı bütün evlerin salonlarında tam karşımda bana güzel bir manzara çizer. Ne çok hayat var! Bu evlerin arasında bir tanesi ise hep gözüme takılıyor. Denk mi geliyor bilmiyorum ama ne zaman o binaya baksam sarı bir pilates topunun üzerinde zıplayıp, televizyon izleyen bir çocuk görüyorum. Çocuğu yolda görsem tanımam. Yüzünü hiç görmedim. Yüzünü perde örtüyor. O evin hikâyesini suretsiz insanlar yazıyor benim için. Dokuz-on yaşlarında bir oğlan, topun üzerinde zıplıyor ve hep bir ekrana bakıyor. Zıplıyor, bakıyor… Sonra ben tekrar elimdeki kitaba dönüyorum. Zaman böyle geçip gidiyor benim dünyamda. Yavaş ve münzevi.

Bu ara manzara sonrası gözlerimin dolandığı kitap yirmi yedi yaşında resimle ilgilenmeye başlayıp otuz yedi yaşında intihar eden, son günlerine kadar kardeşinin yolladığı paralarla yaşamaya çalışan canım Vincent van Gogh'un, kardeşi Theo'ya yazdığı mektuplar. Mektupların çoğunun giriş cümlesi, kardeşi Theo'nun yolladığı para için teşekkürün mahcubiyetiyle başlıyor. Okudukça mektuplardaki kırıklar insanın kalbine batıyor. Okuduğum satırlar arasında şu cümleler sanki biraz da günümüzdeki zorunlu ev hapislerine bir gönderme gibi geldiği için buraya da alayım: "*İnsanlar çoğu kez ellerinde olmayan nedenlerden dolayı hiçbir şey yapamama durumunda kalırlar. Kim bilir hangi korkunç, korkunç, çok korkunç kafesin içine hapsolmuşlardır. Kurtuluş da var bir yerlerde, biliyorum, geç kalmış bir kurtuluş. Haklı ya da haksız yere yok edilmiş bir iyi ad, yoksulluk, yazgının oyunları, felaketler… İnsanları hapseden şey işte bunlar.*

İnsanı kendi içinde kapalı tutan, çevresine aşılmaz duvarlar ören, hatta, sanki toprağa gömen şey nedir, her zaman bilemeyebilir, ama, yine de birtakım parmaklıkların, kapalı kapıların, duvarların varlığını hissederiz. Bütün bunlar hayali mi, kafamda uydurduğum fanteziler mi? Sanmıyorum. Sonra soruyorsun kendi kendine: "Tanrım! Daha çok sürecek mi bu? Hep mi böyle sürüp gidecek? Sonsuzluğa dek mi?" Kişiyi bu esaretten çekip kurtaran nedir bilir misin? Çok derin ve ciddi sevgi. Dost olmak, kardeş olmak, sevmek… En üstün erk ile, sanki sihirli bir güçle hapishanenin kapısını açan bu işte… Bu olmadı mı insan ömür boyu hapiste yaşıyor."[1]

Vincent van Gogh, manevi hapishanelerden bahsediyor ama şu aralar ev hapsinde olan milyonlar da bu satırlardan belki kendilerince nasiplenirler diye düşünüyorum. Evlerde olduğumuz bu dönemde sevginin çokluğuna kalbimizde yer açmaya fırsat bulabiliriz diye inanmak istiyorum. Ben Theo'ya mektupları okurken gözüm yine sarı pilates topunda zıplayan çocuğa takılıyor. Bu sefer pencerenin önündeki koltuğa doğru koşan ve saklanan çocuk bacakları görüyorum. Arkasından bir kadın dev adımlarla çocuğun saklandığı yere yürüyor. Kadının eli dört beş kere kocaman kocaman havaya kalkıp çocuğun saklandığı yere doğru inip vuruyor. Kadın geri çekiliyor. Gidecek artık dediğim anda tekrar geliyor. Birkaç kere daha eli havaya kalkıp iniyor. Sonrası bende karıncalı. Beynim sinyali kaybediyor.

Akşam ekranda Big Brother halka sesleniyor. Hepimiz balkonlara çıkıyoruz onu çok da dinlemeden. Hepimiz balkonlarda İstiklal Marşı okuyup şarkı söylerken gözüm sarı pilates toplu çocuğu arıyor. Belki bu sefer balkonda yüzünü görürüm diye. Belki yüzündeki bir tebessüm sabahki kocaman elli kadının bende yarattığı hasara bir yara bandı olur diye. Gözlerim hedefe kilitleniyor. Hepimiz balkonda şarkı söyleyip alkış tutarken, yüzünü hiç görmediğim güzel çocuk o sarı pilates topuna oturmuş her zamanki ritimde zıplayıp televizyona bakıyor…

[1] Theo'ya Mektuplar, Vincent van Gogh, Çevien: Pınar Kür, Yapı Kredi Yayınları, 19. baskı,s.46

Tehlikeli İlişkiler

Ramize Erer

BİR BİT HİKÂYESİ

Gülsüm Güler

Tarih 7 Nisan 1955, günlerden Salı. Mort ailesinin (soyadları bu şekilde olduğu için ailenin külliyen tek isimle anıldığını bilirsiniz) koskoca bir günü, çocuklarının başında aniden farkettikleri bit yumurtalarını ayıklamakla geçti. Saç tellerine sımsıkı yapışmış, doğacakları ve kemirecekleri günü bekleyen çirkin asalaklar. Aman tanrım, bu çoçuk bunlarla ne zamandır yaşamak zorunda kalıyor? Aman tanrım, bu zamana kadar neredeydim! Şaşılacak şey, derin bir üzüntü duyan anne Mort, bit yumurtalarını parmaklarının arasında sıkıştırdığında yalnızca kendisinin duyduğu çıt sesini işitmekten de keyif alıyor gibiydi. Uyanık çocuk Mort, hiç olmadığı kadar usluca annesinin dizinde yatıp, yumurtaların imha edilişini kendi zihninde başka biçimlere sokup çıkartarak oyalanadururken aniden doğruldu ve muzip bir şekilde sence de keyifli değil mi saç ayıklamak ha anne, dedi. Annesi için pek keyifli olduğu aşikardı ancak; uslu durması ve kımıldayıp kaçmaması için, arada çocuğun kafasında minik soru işaretleri halinde dolaşacak dozda endişe üretmesi gerekiyordu. Her neyse. Küçük Mort (kendisine küçük Mort denilmesinden hiç hoşlanmayan Mort ailesinin en küçük ferdi olan küçük Mort) önce uzun saçlarının uçlarına yakın kısımlarında görünen yumurtaların toplu soykırımı için tıraş edildi, ardından kafa derisi birkaç defa sabunla yıkanarak, tahriş oluşumundan az önceki evrede bırakılacak şekilde sertçe ovuşturuldu. Anne Mort biraz hafiflemiş hissediyordu fakat saçlarla birlikte çöpe gönderilen yumurtaların henüz kendisine bit dahi denilemeyen vasıfsız hayaletleri tarafından ısırılıyordu sanki. Kafası da kaşınıyor gibiydi ancak buna pek fazla yoğunlaşmak istemedi ve minik Mort'u (yani kendisine bu şekilde hitap edilmesinden hiç hoşlanmayacak olan küçük Mort) dizine yatırdı. Tatlı sert denilen bir üslup takınarak (ebeveynlerin yapmak istedikleri ve çoğunlukla batırdıkları, esasen ne dedikleri asla anlaşılmasın istiyormuşcasına kıvrandıkları o gelgitli tuhaf halleri işte) siz nasıl benim oğlumun kafasının etini kemirirsiniz

K. Mort (artık kısaltarak yazmakta bir mahsur yok)

- neee eti mii?

Bayan Mort devamında telaşla: 'aman şeyy, kanını emersiniz; siz nasıl benim oğluçumun canını yakarsınız bakıyım hı, gel bakalım şu taraftan başlayalım hiç kalmış mı o pis yapışkan zararlılardan. Uslu ve hiç olmadığı kadar tatlı görünen çocuk Mort, bilgece bir uyumla annesinin merakına boyun eğerken, kadın çocuğun alnına yakın saç tutamının içinde, aniden kımıldayan bir şey gördü! Bu dokuz bacaklı, itici görünümlü, şimdiden bir santimi çoktan geçmiş olan canavar; her saç telinde izini aradığı o çirkin canavar, saçlar kesilip kafa derisi ovuşturulunca sersemlemiş olacak, sonunda eline geçmişti! Kadın farkına varamadığı bir hazla, çığlıktan çok homurtuya benzeyen tuhaf sesler çıkarmaya başladı. Bir yandan zaferini çocuğa da kabul ettirmek istercesine abartılı sevinç gösteriyor öte yandan o can sıkıcı bacaklıya dokunmaya tereddüt ediyordu. Sonunda çocuğa kımıldamaması talimatını verdi, bir kağıt peçete bulup gelerek canlıyı sıcak yerinden etti. Çocuk da sevinçliydi şimdi. Büyük bir tehlikeden kurtarılmıştı ne de olsa. Annesinin gücünü de takdir etmiştir belki kim bilir. İki parmak ve bir peçete içinde sıkıştırılan bitin baş kısmını görmesine müsaade etti annesi. Parmaklarını hafifçe gevşetti. Yaşam arzusu kendisinkinden çok olan bu canlının kımıldayıp çıkmak isteyen bacaklarını sıktı sıktı; sonunda bu şekilde ölmeyeceğine karar vererek üstüne taşla vurdu ve onu düzledi. İşte şimdi tam bir ölü dedi. Zararsız. " Tanrım çok şükür, çocuğun hayatındaki tek asalak benim artık"

Bayan Mort bu zaferiyle biraz olsun rahatladı mı, bilinmiyor.

KARANTİNA GÜNLERİNDE BİR KADIN

Yaşar Seyman
yasarseyman@gmail.com

Ankara, 23 Nisan 2020

Şair diyor ki: ***"Mayıs'ta gönlüm delidir."***
Mayıs deyince Sabahattin Ali'nin şiiri dilime düşer: "Mayıs, ayların gülüdür, taze bir çiçek dalıdır, / İçerim ateş doludur; / Mayıs'ta gönlüm delidir."

Mayıs'ta gönlüm delidir diyen şair misali gönül meclisimdeki kadınlar umut çiçekleri açtırırlar. Onlar ki mücadeleleri ile gönül meclisime giren kadınlardır. Size yazacağım bu mücadelesi kadın da uzun yıllar yüreğimde demlendi. Sanki günüdür kalem parmaklarımdan dökülen sözcüklerle size akışının sanki günüdür…

Sendikacı diyor ki 1 Mayıs emek bayramıdır!

1 Mayıs bize "İşçinin ve emekçinin bayramını müjdeler. James Oppenheim'ın "Ekmek ve Gül" şiir ile alanlara yürürüz. Ekmek ve Gül şiiri ile 1 Mayısları karşılarız:

"Yürüyoruz, yürüyoruz günün aydınlığında
Donuk fabrika bacalarına, yoksul mutfaklara
Çarpıyor sesimiz ve birden parlayan
Bir ışık gibi ulaşıyor insanlara"

Bu yıl Korona Virüsü nedeniyle 1 Mayıs Emek Bayramı da alanlarda kutlanamayacak! Bu kez yasağın kılıfı dünden hazır sosyal mesafe, virüs belası tüm bayramlar gibi 1 Mayıs işçi bayramı da hüzünlü ve buruk geçecektir. Balkonlara çıkıp "Günlerin bugün getirdiği," marşı da bir başına söylenmez ki…

Gelin Mayıs sayımızda, emek mücadelesi veren, yürekli bir kadın sendikacıyı yazayım. Sendika mı kaldı? Sendikal mücadele mi? Sorularınızı duyar gibiyim. Emek varsa, emekçinin örgütü sendika vardır ve hep var olacaktır. Dönem dönem sesleri çıkmasa da siyasi iktidarların sözcüsü gibi davransalar da baharda kış uykusuna yatsalar da bu uzun sürmez, süremez. Gün gelir "***sabahın bir sahibi var***," misali sendikalar ses verir.

Emek Mücadelesine Adanan Bir Yaşam

Elazığ, İstanbul, Ankara ve Dünya hattında bir kadın...

O, kültürler kavşağı Elazığ şehrinde doğar. İlk ve ortaokulu Elazığ'da okur. Liseye İstanbul'da başlar. Üniversite öğrenimi için Ankara'ya gelir. Ailesinden ilk ayrılığı da böyle başlar.

Onun üniversiteye geldiği yıllar öncesi 68 kuşağının dünyada esen fırtınası Türkiye'yi de savurmuş, gençlik önderleri "Bağımsız Türkiye!" sloganını haykırarak idam sehpalarına yürümüş ya da çatışmalarda öldürülmüştür. 78 kuşağı büyük bir bedeli omuzlayarak başlatılan yürüyüşü sürdürme kararı alırken; 10 yılda bir darbeler dönemi de başlamıştır.

Mezun olur, İstanbul'a döner, İstanbul Belediyesi'ne işe girer, Pendik Belediyesi, Emlak İstimlak müdürü iken örgütlenmeye başlayan kamu çalışanları mücadelesine katılmak için görevinden istifa edip sade bir kamu çalışanı olarak uğraşını sürdürür.

Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası -TÜM BEL-SEN kurucu genel başkanı olur. Ne güzel bir rastlantı ki 1 Mayıs Pendik mitinginde konuşanlardan biridir. Yıllar sonra Kamu Emekçileri Konfederasyonu KESK kurucusu olarak sendikal örgütlenmelere alanlardan tazyikli sus, biber gazı, tartaklanmalar, gözaltılar da payına düşeni yol arkadaşları ile alarak yürür...

Dönemin sloganı "Susma sustukça sıra sana gelecek!"

Daha sonra Özgürlük ve Dayanışma ÖDP "Aşkın ve Devrimin" partisinin kurucularından olup ilk çıkışta İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı iken sloganı "Haramilerin saltanatını yıkacağız," diye haykıran bir yürekli duruşa dönüşür.

Onunla Aliağa Belediye Başkanı Hakkı Ülkü'nün çağrılısı olarak Aliağa'da bir panelde konuşmacı iken buluştuk. Konuşup uçağa yetişmek için ayrılınca bir yaz günü Dikili Festivalinde Belediye Başkanı Osman Özgüven'in etkinliklerinde tanıştık.

O gün bugün onlarca yıl geride kaldı.

O, kamu emekçilerine adanan bir yaşamın adı oldu.

O konuşurken minik elleri ile kitleleri dalgalandıran mini minnacık halini anıta dönüştüren emeğin güçlü sesidir.

Yıllarca sendika genel başkanı olarak ülkesinin neresinde bir belediye varsa gidip, orayı örgütleyen ve Tüm Bel - Sen'i ülkenin en büyük sendikası konumuna getiren emek temsilcisidir.

Dünya sendikal hareketinin kongrelerine koşan, yaşamı yollarda, otobüslerde, trenlerde, uçaklarda, arabalarda geçen, bulursa bir otelde konaklayan, ertesi gün yine yeniden yollara düşen bir sendika başkanıdır.

Su gibi akan cümlelerle size tanıttığım sendikacı güzel kadın Vicdan Baykara.

O, iktidarların uykusunu kaçıran, Uluslararası mahkemelerde Baykara kararları çıkaran, mücadeleci, güçlü, kendini yeniden yaratan bir kadın.

Koca bir hayattan küçücük bir özet…

Belki de gelecekte bir kitabın sunumu…

Karantina günlerinde İstanbul'da yılların başkanı şimdi sendikal yaşamı noktalamış, katkılarını emekçilerden esirgemeyen, konferanslara giden, emek örgütlerinin büyümesi için çabalayan, emek dostu, kardeş, anne, yoldaş Vicdan Baykara'ya selam olsun!

Sımone De Beauvoır diyor ki: "Kadın olarak dünyaya gelinmez, kadın olunur."

NEGATİF ÇIKDIM

BETÜL YILMAZ

Yaşam Koçu Afet

Feyhan Güver

